

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 29.1.2025
COM(2025) 26 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Årsrapport om det indre marked og konkurrenceevnen 2025

{SWD(2025) 11 final} - {SWD(2025) 12 final}

Indledning

Den Europæiske Unions konkurrenceevne og evne til at udnytte mulighederne i den globale økonomi under de aktuelle geopolitiske udfordringer er afgørende for Europas velstand. Det er nødvendigt klart at afdække styrker og svagheder for at understøtte en strategi for fremtiden, der afhjælper svaghederne, øger styrkerne og skaber nye muligheder.

Det indre marked, der omfatter næsten 450 millioner mennesker og 23 millioner virksomheder og sikrer et BNP på 17 billioner EUR er af central betydning for EU's langsigtede konkurrenceevne. Det indre marked sikrer EU positionen som en af verdens tre største økonomier og udgør omkring en sjettedel af den globale økonomi. Vedvarende hindringer på det indre marked og den administrative byrde forhindrer imidlertid fuld udnyttelse af mulighederne. Fremskridtene med integrationen af det indre marked har mistet momentum, og der er stadig hindringer, navnlig hvad angår tjenesteydelser. Virksomhederne og især SMV'erne kæmper med de administrative forpligtelser og med at overholde den statslige regulering. Det hæmmer erhvervslivet og reducerer virksomhedernes vækstmuligheder.

EU-økonomiens konkurrenceevne er under stigende pres fra flere sider. En faktor er de strukturelt høje energi- og elpriser. Sidstnævnte er i øjeblikket 2-3 gange højere end i USA¹. Europæiske virksomheder oplever udfordringer i forbindelse med investeringer, herunder kommerciel udnyttelse af forskningsresultater, og de oplever hindringer i form af utilstrækkelige offentlige og private investeringer i de mest lovende teknologier og sektorer. Derfor halter udviklingen og udbredelsen af digitale og andre avancerede teknologier bagefter i forhold til de konkurrerende økonomier. Derudover er der mangel på kvalificeret arbejdskraft. Den stadigt mere ustabile geopolitiske situation kræver skarpt fokus på de strategiske afhængigheder.

Produktiviteten i Europa halter konstant bagefter USA, men der er gode muligheder for at komme på omgangshøjde. Arbejdsproduktiviteten i EU målt ved det købekraftkorrigerede BNP pr. arbejdstime ligger på 77,8 % af niveauet i USA i 2023 (se figur 1). Set fra den positive vinkel ligger EU foran Storbritannien og Japan, både hvad angår niveau og udvikling gennem de seneste år. Internt i EU dækker gennemsnittet over en række forskelle, idet de nyligt tiltrådte medlemsstater gradvist indhenter niveauet i USA.

Europas tiltrækningskraft for erhvervsinvesteringer er faldende. Siden 2008 er en tredjedel af de såkaldte "enhjørningevirksomheder" flyttet til udlandet². Kun 4 ud af de 50 største teknologivirksomheder er baseret i EU, og ingen af EU's mest værdifulde virksomheder er blevet stiftet³ inden for de seneste 50 år⁴. Det indikerer en manglende markedsdynamik, et dårligt innovationsklima og omfattende hindringer for markedsadgang og vækst. Derfor er tilliden til EU som erhvervsdestination aftaget, de direkte udenlandske investeringer er faldet, og betydelige mængder af husstandenes opsparing er blevet investeret andre steder. Samtidig er der gode muligheder for at øge investeringerne i sektorer og teknologier, der er afgørende for EU's konkurrenceevne, ved at trække på EU's styrker, hvis de rette rammebetingelser sikres.

¹ Eurostat, US Energy Information Administration (EIA). Se afsnit 3.3.

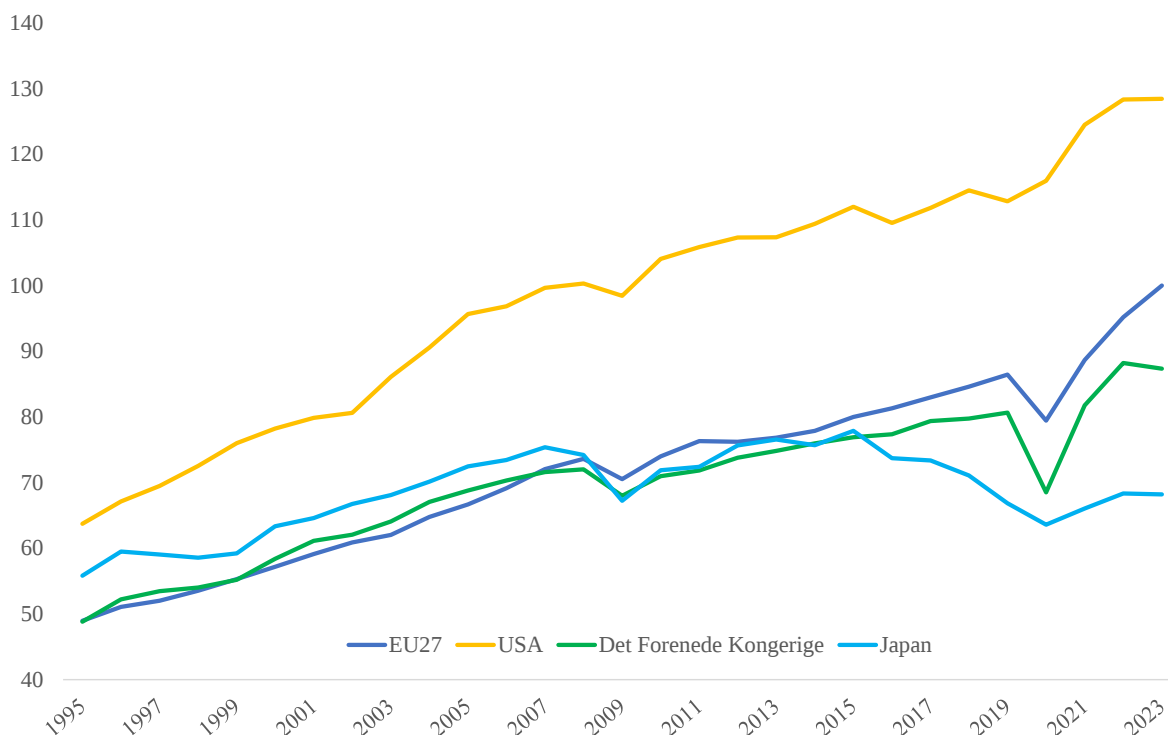
² Tidligere premierminister Mario Draghi, "[The future of European competitiveness – A competitiveness strategy for Europe](#)". Del A, s. 2.

³ I modsætning til fusioner, opkøb eller selskaber udskilt fra etablerede virksomheder.

⁴ Tidligere premierminister Mario Draghi, "[The future of European competitiveness – A competitiveness strategy for Europe](#)". Del A, s. 10.

Årsrapporten om det indre marked og konkurrenceevnen udgør analysegrundlaget for konkurrenceevnekompasset, der blev fremlagt samtidig med den nye Kommissions første større initiativ. Rapporten har til formål at tilvejebringe et informationsgrundlag, der understøtter aftalen om ren industri "Clean Industrial Deal" og strategien for det indre marked. Den bygger på den tidligere italienske premierminister Enrico Lettas rapporter om det indre marked⁵, den tidligere italienske premierminister Mario Draghis rapporter om konkurrenceevne⁶ og den tidligere finske præsident Sauli Niinistös rapporter om beredskab⁷. Rapporten er ligeledes et svar på virksomhedernes opfordringer om at placere konkurrenceevnen centralt på EU's dagsorden⁸.

Figur 1: Udviklingen i arbejdsproduktiviteten i EU og andre avancerede økonomier

Kilde: AMECO-databasen BNP pr. indbygger i købekraftspariteter (KKP) pr. arbejdstime. Værdier indekseret med EU-2023 som 100.

Rapporten indeholder en analyse baseret på 22 nøgleresultatindikatorer (KPI'er)⁹ for de vigtigste faktorer bag EU's konkurrenceevne og produktivitet på lang sigt samt status for det indre marked. Den danner grundlag for drøftelser med medlemsstaterne og Europa-Parlamentet og gør det muligt at gøre status over det indre marked og EU's konkurrenceevne som led i en årlig statusrapport¹⁰, der er en opfølgning på en anmodning fra Det Europæiske Råd¹¹ på grundlag af meddelelsen fra 2023 om EU's konkurrenceevne på lang sigt¹². Den

⁵ Tidligere premierminister Enrico Letta "[Much more than a Market](#)".

⁶ Tidligere premierminister Mario Draghi, "[The future of European competitiveness – A competitiveness strategy for Europe](#)".

⁷ Tidligere præsident Sauli Niinistö, "[Enhancing the European Union's Resilience for Future Uncertainties](#)".

⁸ Opfordringer fra erhvervslivet omfatter f.eks. [Antwerperklæringen om en europæisk industriaftale](#).

⁹ Dette års udgave af rapporten afviger fra de 17+2 KPI'er fra ASCMR for 2024, der suppleres med et begrænset antal yderligere KPI'er for at uddybe analysen på områder af afgørende interesse.

¹⁰ [Meddelelse "30 år med det indre marked" \(COM\(2023\) 162\)](#).

¹¹ I [Det Europæiske Råds konklusioner fra december 2022](#) blev Kommissionen anmodet om at fremlægge en strategi på EU-plan for at styrke konkurrenceevnen og produktiviteten.

¹² [Meddelelse "EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030" \(COM\(2023\) 168\)](#)

understøttes af to arbejdsdokumenter fra Kommissionens tjenestegrene, der indeholder yderligere data og analyser vedrørende KPI'erne, en gennemgang af udvalgte globale aktørers resiliensforanstaltninger og en overvågning af industrielle økosystemer. De nævnte elementer suppleres af resultattavlen for det indre marked og konkurrenceevne med yderligere 150 indikatorer¹³.

I rapporten udpeges de styrker, der skal bygges videre på, og svagheder, der skal afhjælpes. Den tager udgangspunkt i en vurdering af det indre markeds funktion og gør status over EU's konkurrenceevne langs de tre akser i konkurrenceevnekompasset. Den undersøger EU's fremskridt med hensyn til at lukke innovationskløften. Rapporten indeholder endvidere en status over de faktorer, der fremmer dekarbonisering af industrien og investeringer. Endelig beskriver rapporten de fremskridt, der er gjort med hensyn til at styrke den økonomiske sikkerhed og mindske afhængigheden.

¹³ Europa-Kommissionen, Resultattavle for det indre marked

AFSNIT 1 – Et velfungerende indre marked

Nøgleresultatindikator	Det målte	Mål	Seneste EU-værdi
KPI 1: Arbejdsproduktivitet	BNP pr. arbejdstime udtrykt i KKP		77,8 % af niveauet i USA (2023) 74,2 % af niveauet i USA (2022)
KPI 2: Integration i det indre marked	Andel af EU's BNP, der udgøres af handel mellem EU-medlemsstater		23,8 % for varer (2023) 26,0 % for varer (2022) 7,6 % for tjenesteydelser (2023) 7,8 % for tjenesteydelser (2022)
KPI 3: Overensstemmelsesunderskud	Andel af EU's direktiver om det indre marked, der er gennemført af medlemsstater, hvor Kommissionen har indledt traktatbrudsprocedurer for ukorrekt gennemførelse	<0,5 %	0,9 % (2024) 1,1 % (2023)
KPI 4: Lethed med hensyn til overholdelse af lovgivningen	Lethed med hensyn til overholdelse af lovgivningen baseret på undersøgelsesdata fra virksomheder, der har besvaret spørgsmålet: "Hvor let er det for virksomheder i dit land at overholde offentlige regler og administrative krav (f.eks. tilladelser, rapportering, lovgivning)? (1 = Ekstremt komplekst, 7 = ekstremt let)" i undersøgelsen vedrørende Det Verdensøkonomiske Forums globale konkurrenceevneindeks.		3,87 (2023) 3,80 (2022)

Forklaring	Forbedret	Stabil	Forværret
------------	-----------	--------	-----------

Et velfungerende indre marked er den vigtigste faktor for produktivitetsvækst, da det giver en stor efterspørgselspulje og diversificerede forsyningskilder. Det sikrer virksomhederne mulighed for at skabe innovation og vækst. En af de centrale fordele er et stabilt miljø baseret på retsstatsprincippet. Overholdelse af retsstatsprincippet er afgørende for et velfungerende indre marked og sikrer et stabilt driftsmiljø, der giver EU og medlemsstaterne en global konkurrencefordel. Retsstatsprincippet sikrer et erhvervsklima, hvor lovgivningen anvendes effektivt og ensartet, hvor virksomheder kan arbejde i en anden medlemsstat på lige fod med lokale virksomheder, og hvor økonomiske dispositioner træffes på et gennemsigtigt og objektivt grundlag.

Integrationen på det indre marked skrider frem, og handelen inden for EU har vist en stigende tendens i de seneste årtier. Den grænseoverskridende handel med varer inden for EU steg fra lidt over 20 % af EU's BNP i 2018 til 23,8 % i dag (KPI 2). Hvad angår integration på det indre marked for tjenesteydelser er situationen mere nuanceret med en meget langsommere stigning fra et meget lavere niveau, nemlig fra ca. 7 % af BNP til 7,8 % i samme periode. I 2023 sås et betydeligt fald for varer og et lille fald for tjenesteydelser¹⁴, men niveauet ligger fortsat betydeligt over niveauet før pandemien. En stor del af den seneste nedgang i varehandelen opgjort i værdi kan tilskrives faldet i energipriserne, som medførte et fald i

¹⁴ Ud over den tydelige priseffekt er der flere årsager, der kan have bremset handelen inden for EU, herunder de globale værdikæders stigende betydning, geopolitiske spændinger, strukturelle ændringer i EU's økonomi såsom nedgangen i fremstillingsindustrien og stigningen i tjenesteydelser, Det Forenede Kongeriges beslutning om at forlade EU og vedvarende hindringer for handel og investeringer såsom ikketoldmæssige hindringer og lovgivningsmæssige forskelle.

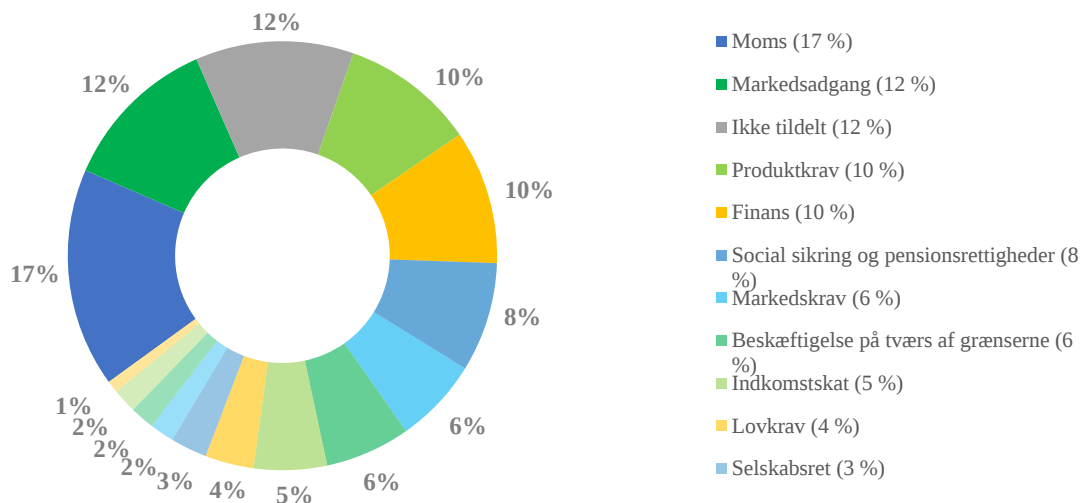
priserne på handlede varer. Der sås dog også et fald i de faktiske mængder. Det er måske for tidligt at drage en endelig konklusion om tendenserne, og fremtidige data kan give yderligere dokumentation.

1.1 Hindringer på det indre marked

I årenes løb har EU fjernet mange handelshindringer på det indre marked, men samtidig opstår der fortsat nye hindringer og årsager til fragmentering. Værktøjet Single Market Barriers Tracker¹⁵ samt en analyse foretaget af den europæiske rundbordsdialog for industrien¹⁶, EuroChambres¹⁷ og andre interessenter afslører et mønster med øgede hindringer. Det er nødvendigt at overvåge markedet ud fra forskellige perspektiver for at fastlægge den passende politiske indsats for at mindske hindringerne.

På det indre marked for tjenesteydelser ses fortsat en fragmentering, der skyldes en kombination af lovgivningsmæssige og administrative hindringer. De vigtigste lovgivningsmæssige hindringer omfatter lovkrav om adgang til lovregulerede erhverv og om de virksomheder, der må udføre tjenesteydelser, samt forskellige beskæftigelses- og skattelove. Administrative hindringer omfatter komplekse anmeldelseskrav i forbindelse med udstationering af arbejdstagere og certificering af socialsikringsdækning. Komplexiteten i selskabsretten og forskellene mellem de regler i forskellige medlemsstater, der gælder ved oprettelse af en ny virksomhed eller registrering af et datterselskab, er fortsat en hindring for tjenesteydelser, der kræver nærhed til kunderne.

Figur 2: De 15 oftest indberettede hindringer fordelt på kategori.

Kilde: Data fra Single Market Barriers Tracker baseret på data fra Your Europe, SME feedback survey, SOLVIT og Your Europe Advice (YEA), perioden 2022 til oktober 2024.

Grænseoverskridende varebevægelser inden for EU er omfattet af forskellige typer af hindringer, hvilket fremgår af data fra værktøjet Single Market Barriers Tracker. Nationale krav til emballering og mærkning tvinger eksempelvis producenterne til at fremstille produkter, der er skræddersyet til særlige medlemsstater i stedet for til hele det indre marked.

¹⁵ Single Market Barriers Tracker er et værktøj, der er oprettet under [forordningen om den fælles digitale portal](#) til at indsamle data om hindringer for det indre marked fra borgere og virksomheder: [Forordningen om den fælles digitale portal](#).

¹⁶ [Single Market - Compendium of obstacles - 13 Feb. 2024](#).

¹⁷ Eurochambres Single Market Survey: [Overcoming obstacles, developing solutions](#).

Markedsadgangen for varer begrænses også på grund af juridiske og administrative hindringer for adgang, herunder indhentning af tilladelser og godkendelser. Ikke-lovgivningsmæssige hindringer, f.eks. territoriale forsyningsbegrænsninger¹⁸, rapporteres regelmæssigt af interessenterne (se afsnit 1.4 nedenfor om fri bevægelighed for varer). En af hindringerne for varer er, at markedsadgangen begrænses på grund af kravene i ordningerne for udvidet producentansvar. Medlemsstaternes markedskrav vedrørende gensidig anerkendelse af ikkeharmoniserede varer samt eksport, transport og anvendelse af sekundære materialer har også medført en øget fragmentering af det indre marked. Figur 2 viser de 15 vigtigste hindringer, som er indberettet via Single Market Barriers Tracker.

1.2 Gennemførelse og håndhævelse i det indre marked

EU's medlemsstater og Kommissionen har et fælles ansvar for at håndhæve EU's lovgivning, herunder at sikre, at reglerne for det indre marked overholdes, og at borgernes rettigheder håndhæves. Kommissionens arbejde med at sikre overholdelse af lovgivningen baseres på tre centrale aspekter: øget forebyggelse af hindringer, samarbejde med medlemsstaterne og korrigerende håndhævelsesforanstaltninger.

Med hensyn til håndhævelsens forebyggende aspekt arbejder Kommissionen tæt sammen med medlemsstaterne for at sikre en effektiv gennemførelse af de eksisterende anmeldelsesmekanismer og gennemsigtigheden heraf. På anmodning fra medlemsstaterne har Kommissionen lanceret og videreudvikler fortsat kvikskranken for anmeldelser, en onlineplatform, der giver overblik over og nem adgang til forskellige anmeldelsesprocedurer, der er baseret på sektorspecifik lovgivning med relevans for det indre marked.

Taskforcen for håndhævelse af reglerne for det indre marked (SMET) skal styrke Kommissionens og medlemsstaternes fælles ansvar for at gennemføre EU-reglerne korrekt og samarbejde om at løse specifikke hindringer på det indre marked. SMET-rapporten¹⁹ indeholder et samlet overblik. Eksempler på de resultater, der er opnået i de seneste år, er afskaffelse af over 90 administrative hindringer for udstedelse af tilladelser til vind- og solenergi og støtte til indførelse af fem eksempler på god praksis i forbindelse med tilladelser, som bidrager til at øge investeringerne i vedvarende energi. Samarbejdet inden for SMET har ligeledes reduceret IBAN-diskriminering på fem områder (skatter, velfærdsydelser, pensioner, sundhedspleje og telekommunikation). Der er igangværende arbejde med at udpege nye SMET-projekter på andre områder såsom digitale tjenester, emballerings- og mærkningskrav og gensidig anerkendelse²⁰.

Med hensyn til korrigerende foranstaltninger vedrørende håndhævelse af det indre marked ses stadige forbedringer. Ifølge resultattavlen for det indre marked²¹, er der et yderligere fald i antallet af traktatbrudssager vedrørende det indre marked (-6 % inden for det seneste år), som Kommissionen har indledt mod EU-medlemsstater for ikke at have gennemført EU-lovgivningen korrekt²². Antallet af overtrædelser pr. medlemsstat varierer betydeligt, og de sektorer, der er berørt af flest traktatbrudssager vedrørende det indre marked, er miljø (35 %), transport (17 %) og energi (12 %). Kommissionen fortsætter også sin håndhævelse af

¹⁸ Territoriale forsyningsbegrænsninger er hindringer, der pålægges af private leverandører i forsyningskæden, og som kan påvirke detailhandlere eller grossister. De kan hindre eller begrænse detailhandlernes eller grossisternes mulighed for at købe varer i andre EU-lande end det land, de er baseret i, og/eller forhindre dem i at distribuere (dvs. videresælge) varer til andre EU-lande end det, de er baseret i.

¹⁹ [European Commission, SMET report.](#)

²⁰ [SMET report.](#)

²¹ [Resultattavle for det indre marked.](#)

²² [Resultattavle for det indre marked.](#) Der er opnået et fald i antallet af verserende traktatbrudssager, selv om der blev indledt 25 % flere nye sager end i den foregående rapporteringsperiode (172 i forhold til 138).

EU's konkurrencelovgivning mod konkurrencebegrænsende virksomhedsadfærd, der skaber hindringer for et velfungerende indre marked. Ifølge Domstolen kan enkeltpersoner kræve økonomisk kompensation, hvis en medlemsstat groft overtræder EU-retten.

Overensstemmelsesunderskuddet er langsomt aftagende fra et tidligere højt niveau, men EU's mål er endnu ikke nået²³. Målet defineres som andelen af EU's direktiver om det indre marked, der er gennemført i medlemsstater, hvor Kommissionen har indledt traktatbrudssager for ukorrekt gennemførelse (KPI 3). Overensstemmelsesunderskuddet steg markant fra 0,8 % i 2018 til et højdepunkt på 1,4 % i 2020, hvorimod der er set en langsom reduktion til 0,9 % i 2023. Værdierne ligger dog fortsat et godt stykke over EU's mål på 0,5 %.

Forordningen om nødsituationer for det indre marked og det indre markeds modstandsdygtighed²⁴ styrker kriseberedskabet og -indsatsen ved at afhjælpe forstyrrelser i forsyningskæderne og forbedre koordineringen på tværs af medlemsstaterne. Kommissionen gennemfører beredskabsplaner, herunder krisesimuleringer og forbedrede kommunikationsværktøjer, for at sikre, at det indre marked fungerer gnidningsløst for borgere, virksomheder og regeringer.

1.3 Grænseoverskridende levering af tjenesteydelser i det indre marked

Servicesektoren tegner sig for ca. 70 % af EU's BNP og beskæftigelse²⁵, men alligevel er mulighederne i det indre marked for tjenesteydelser fortsat ikke fuldt udnyttet. Den grænseoverskridende handel med tjenesteydelser udgør mindre end en tredjedel af handelen med varer²⁶, og i modsætning til varehandelen er den interne handel med tjenesteydelser ikke højere end handelen med lande uden for EU. Arbejdsproduktivitetsvæksten i servicesektoren er også fortsat lav²⁷, og det påvirker konkurrenceevnen negativt for både servicesektoren og EU's fremstillingsindustri, da tjenesteydelser udgør næsten 40 % af værditilvæksten i fremstillingssektoren²⁸.

I henhold til tjenesteydelsesdirektivet, som har til formål at fjerne hindringer for investeringer i og grænseoverskridende handel med tjenesteydelser, har medlemsstaterne betydelig frihed til at fastsætte deres egne regler. Det medfører store forskelle i de nationale regler. Selv om specifikke nationale krav kan være berettigede og forholdsmæssige for at opfylde legitime mål af almen interesse, skaber de hindringer for erhvervsudøvere og virksomheder, der ønsker at tilbyde tjenesteydelser i andre EU-medlemsstater. Trods en indledende reduktion af de lovgivningsmæssige hindringer efter gennemførelsen af tjenesteydelsesdirektivet anslår Kommissionen, at ca. 60 % af hindringerne er af samme type som for 20 år siden²⁹, og at der er begrænset gensidig anerkendelse.

²³ Europa-Kommissionen, [Resultattavle for det indre marked](#).

²⁴ [Forordningen om nødsituationer for det indre marked og det indre markeds modstandsdygtighed](#).

²⁵ [Resultattavlen for det indre marked, "Access to Services and Services Markets"](#).

²⁶ Det skyldes hovedsagelig de hindringer, der er nævnt i ovenstående afsnit 1.1, herunder lovregulering af erhverv og virksomheder i servicesektoren, forskellige beskæftigelses- og skattelove, komplekse anmeldelseskrav i forbindelse med udstationering af arbejdstagere og certificering af socialsikringsdækning.

²⁷ [ECB](#), [Eurostat](#), Væksten i EU's arbejdsproduktivitet inden for tjenesteydelser er lavere end inden for fremstillingsvirksomhed (0,96 % mod 1,55 % i perioden 2010-2019). Væksten i EU's arbejdsproduktivitet pr. time inden for tjenesteydelser er ligeledes lavere end væksten i USA (3,8 % i forhold til 12,4 % i perioden 2019-2024).

²⁸ ECSIP Consortium, undersøgelse af forholdet mellem industri og tjenesteydelser med hensyn til produktivitet og værdiskabelse.

²⁹ [30 years of single market – taking stock and looking ahead](#); [Business Europe, Examples of Single Market barriers for businesses - 2023](#).

Servicesektorer såsom bygge- og anlægssektoren og detailsektoren er økonomisk vigtige, men mulighederne er ikke fuldt udnyttede³⁰. Udbuddet af nye boliger og renoveringen af Europas bygningsmasse bremses af et komplekst lovgivningsmæssigt og administrativt miljø med store forskelle ikke blot mellem medlemsstaterne, men også inden for medlemsstaterne, hvilket begrænser leveringen af byggetjenester på tværs af grænserne. Af andre eksempler kan nævnes restriktioner for etablering af detailforretninger og for den daglige detailhandel, der udgør væsentlige hindringer for en bedre fungerende detailsektor med afsmittende virkninger i hele forsyningskæden og for forbrugerne.

Medlemsstaterne begrænser adgangen til mere end 5 700 lovregulerede erhverv i EU³¹, svarende til ca. 22 % af arbejdsstyrken³². Andelen af arbejdstagere i lovregulerede erhverv varierer betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat fra 14 % i Danmark til 33 % i Tyskland³³. Lovregulering af visse erhverv kan have til hensigt at opfylde mål af almen interesse, men det hindrer samtidig indenlandske og andre EU-borgere i at udøve de pågældende erhverv, medmindre de opfylder kravene i henhold til den nationale lovgivning. Ser man på en række erhverv, der generelt fungerer som eksterne tjenesteydere for virksomhederne, herunder revisorer, arkitekter, civilingeniører og advokater, varierer omfanget af restriktioner meget, idet nogle medlemsstater ikke har indført restriktioner, mens andre kraftigt begrænser udenlandske statsborgeres mulighed for at udøve det pågældende erhverv³⁴.

Når en medlemsstat regulerer et erhverv, skal borgere fra andre medlemsstater gennemgå en procedure for at få deres erhvervsmæssige kvalifikationer godkendt. På baggrund af de processer, der er etableret i henhold til direktivet om erhvervsmæssige kvalifikationer³⁵, blev over 90 % af de næsten 1 million anmodninger om godkendelse af kvalifikationer godkendt³⁶. Alligevel oplever borgerne praktiske problemer, når de forsøger at få deres erhvervsmæssige kvalifikationer godkendt³⁷. Desuden er processen til godkendelse af tredjelandsstatsborgeres kvalifikationer langsom og ineffektiv, og det er en vedvarende udfordring, som blokerer for mobilitet, bidrager til overkvalificering og begrænser integrationen på EU's arbejdsmarked. Kommissionen arbejder på mulige løsninger for at fremskynde og forenkle ordningen for godkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer.

Erklæringer om udstationering af arbejdstagere kan være berettigede for at beskytte arbejdstagernes rettigheder, men de udgør samtidig en betydelig administrativ hindring for midlertidig grænseoverskridende levering af tjenesteydelser. Kommissionen samarbejder med medlemsstaternes myndigheder i taskforcen for håndhævelse af reglerne for det indre marked for at sikre begrundede og forholdsmæssige indberetningsforpligtelser. Kommissionen har desuden fremsat forslag til en forordning om oprettelse af en frivillig fælles digital portal forbundet med informationssystemet for det indre marked (IMI) med det formål at forenkle erklæringer om udstationering af arbejdstagere³⁸. Et sådant tiltag vil gøre det muligt

³⁰ Bygge- og anlægssektoren tegner sig f.eks. for 11 % af EU's BNP, men kun for 1 % af handelen med tjenesteydelser inden for EU. Arbejdskraftproduktiviteten pr. time i bygge- og anlægssektoren er på ca. 35 EUR pr. time, hvilket er 30 % lavere end i fremstillingssektoren.

³¹ [Database over lovregulerede erhverv.](#)

³² [Measuring Prevalence and Labour Market Impacts of Occupational Regulation in the EU.](#)

³³ Idem.

³⁴ Europa-Kommissionen, [Resultattavlen for det indre marked](#), "Barriers to accessing professional services markets", EU's database over restriktivitetsindikatorer (EURI).

³⁵ [Direktivet om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer.](#)

³⁶ [Database over lovregulerede erhverv.](#)

³⁷ Selv om automatiske anerkendelsesprocedurer baseret på harmoniserede mindstekrav til uddannelse eller erhvervs erfaring finder anvendelse på specifikke erhverv og sektorer, er deres anvendelsesområde i praksis for begrænset, og procedurerne er alt for ofte komplekse og langsomme.

³⁸ [Kommissionens forslag](#) af 13. november 2024 om etablering af en fælles portal for erklæringer.

for virksomheder at udarbejde erklæringer om udstationering ét samlet sted for alle EU-lande ved hjælp af den offentlige grænseflade, og det vil mindske virksomhedernes og de nationale myndigheders administrative byrde, samtidig med at arbejdstagernes rettigheder beskyttes.

Postsektoren er udfordret på grund af den strukturelle nedgang i antallet af brevforsendelser med stigende enhedsomkostninger og stigende omkostninger til opfyldelse af forsyningspligten som følge. Postsektoren er afgørende for økonomien og det indre marked, og den bidrager med 0,8 % til EU's BNP og beskæftiger 1,65 mio. mennesker. Nye markedsdeltagere, især e-handelsgiganter, har skabt et nyt konkurrencebillede på pakkeleveringsområdet. Ifølge en nylig undersøgelse³⁹ oplever sektoren udfordringer såsom stigende lovgivningsmæssig fragmentering og varierende kvalitetsniveauer.

1.4 Grænseoverskridende varebevægelser på det indre marked

Den nye lovgivningsmæssige ramme har sikret en større ensartethed i EU's produktlovgivning, men der er stadig en række udfordringer. Den nye ramme omfatter produkter såsom batterier, maskiner og personlige værnemidler⁴⁰, og den dækker ca. 80 % af industriproduktionen og 74 % af fremstillingsaktiviteterne i EU. En evaluering fra 2022 af den nye lovgivningsmæssige ramme afslørede imidlertid presserende problemer, herunder mulig udenlandsk indflydelse, ulovlig praksis og en manglende indsats på områderne digitalisering og cirkulær økonomi. Det er vigtigt at løse de nævnte udfordringer for at sikre sammenhæng og reducere omkostningerne for de erhvervsdrivende og for myndighederne.

Den frie bevægelighed for varer undermineres, når produkter ikke opfylder kravene til sundhed, sikkerhed og bæredygtighed. EU's ramme for markedsovervågning har til formål at imødegå dette og vedrører alle nonfoodprodukter, der er omfattet af harmoniseringslovgivningen. Disse produkter tegner sig for ca. to tredjedele af varehandelen inden for EU. Kommissionen støtter og koordinerer de nationale myndigheders aktiviteter til kontrol af produktoverensstemmelsen for produkter, der bringes i omsætning på EU-markedet, og den finansierer 36 igangværende fælles håndhævelsesforanstaltninger i forskellige produktsektorer, der er omfattet af EU-harmoniseringslovgivningen. I 2024 registrerede de håndhævende myndigheder mere end 36 916 undersøgelser af nonfoodprodukter og traf foranstaltninger i mere end 23 389 sager for at beskytte forbrugerne og sikre lige vilkår for virksomhederne.

Nye tendenser inden for international e-handel og nye sammensætninger af forsyningskæderne stiller nye krav til toldkontrol, markedsovervågning og forbrugerbeskyttelsesmyndigheder. Antallet af e-handelspakker, der blev importeret til EU, steg fra 1,1 mia. i 2022 til 2,2 mia. i 2023 og forventes at nå op på 4 mia. i 2024. I 2023 blev ca. 152 mio. falske genstande tilbageholdt ved EU's grænser og i det indre marked, og det er en betydelig stigning fra 86 mio. i 2022⁴¹. Der er taget betydelige skridt til at løse udfordringerne med, at varer, der ikke opfylder de gældende krav, når frem til det indre marked, bl.a. via internethandel. Det gælder gennemførelse af markedsovervågningsforordningen⁴² støttet af EU-netværket for produktoverensstemmelse, vedtagelse af forordningen om

³⁹ [Det Indre Marked, Industri, Iværksætteri og SMV'er – Posttjenester.](#)

⁴⁰ [Batterier](#) [forordning \(EU\) 2023/1542](#), maskineri: [forordning \(EU\) 2023/1230](#), personlige værnemidler: [forordning \(EU\) 2016/425](#).

⁴¹ Der opstår særlige udfordringer vedrørende produktsikkerhed og markedsovervågning, da ca. ¾ af de identificerede farlige produkter i EU kommer fra lande uden for EU, og ikke alle forbrugerprodukter er underlagt et krav om, at der skal være en ansvarlig person i EU, som kan kontaktes for at træffe korrigerende foranstaltninger. Ovenstående har en negativ indvirkning på de lige konkurrencevilkår i EU.

⁴² [Forordning \(EU\) 2019/1020](#).

produktsikkerhed i almindelighed⁴³ for at styrke reglerne om produktsikkerhed samt forslag til en reform af EU's toldunion med det formål at kontrollere importen af produkter mere effektivt. Desuden træffer Kommissionen foranstaltninger i henhold til retsakten om digitale tjenester.

Territoriale forsyningsbegrænsninger i detail- og engrosleddet fragmenterer det indre marked, begrænser forbrugernes valgmuligheder og bidrager til betydelige prisforskelle i hele EU⁴⁴. Disse begrænsninger pålægges af store mærkevareproducenter for at gøre det meget vanskeligt eller umuligt for detailhandlere at købe produkter i én medlemsstat og videresælge dem i en anden. Selv om konkurrencelovgivningen er et effektivt redskab til at straffe en sådan praksis⁴⁵, falder mange af sagerne dog uden for dens anvendelsesområde⁴⁶. For at finde løsninger på problemet iværksatte Kommissionen en undersøgelse sammen med medlemsstaterne i SMET, og Kommissionen vil indlede en dialog med de relevante interessenter i industrien (detailhandlere og grossister, producenter, forbrugere).

Harmoniserede tekniske standarder fremmer varernes frie bevægelighed ved at sikre, at produkterne opfylder kravene til sikkerhed, kvalitet og ydeevne på tværs af medlemsstaterne. CE-mærkningen omfatter produkter, der er i overensstemmelse med EU's harmoniserede produktlovgivning, så de kan sælges i hele Europa. Standarder mindsker handelshindringer, sikrer produkters interoperabilitet og forbedrer de europæiske virksomheders konkurrenceevne. Rammerne for standardisering indebærer dog undertiden langsommere og mindre smidige processer, navnlig i tilfælde af nye værdikæder vedrørende den grønne og den digitale omstilling. Det er yderst vigtigt at opfordre til, at standarder udarbejdes hurtigt, og at EU's industri deltager i arbejdet med at opfylde standardiseringsanmodninger på områder, der er afgørende for EU's konkurrenceevne. De prioriterede områder fastsættes årligt via det årlige EU-arbejdsprogram for europæisk standardisering⁴⁷. Kommissionen foretager i øjeblikket en vurdering af de retlige rammer for europæisk standardisering for at fastlægge yderligere foranstaltninger.

Evalueringen af forordningen om mærkning af tekstiler viser, at antallet af mærkningskrav er steget. Dermed øges kompleksiteten af oplysningerne til forbrugere, og det indre marked fragmenteres. Det konkluderes også⁴⁸, at den eksisterende lovgivningsmæssige ramme på europæisk plan hverken omfatter oplysninger om genanvendelse eller ikkefysiske mærker, dvs. digital mærkning.

1.5 Reguleringsbyrde i det indre marked

Virksomhederne opfatter den reguleringsmæssige byrde i Europa som for tung, og 32 % af EU's virksomheder peger på regulering som en "væsentlig hindring" for deres investeringsaktiviteter. Yderligere 34 % af virksomhederne i EU ser regulering som en mindre hindring, og dermed mener i alt to tredjedele af virksomhederne, at de hindres i at

⁴³ [Forordning \(EU\) 2023/988](#).

⁴⁴ En uafhængig undersøgelse, der blev gennemført for Europa-Kommissionen i 2020, anslog, at hvis de territoriale forsyningsbegrænsninger blev fjernet, kunne forbrugere spare op til 14,1 mia. EUR om året på deres køb af visse produkter.

⁴⁵ Den 23. maj 2024 pålagde Kommissionen Mondelez en bøde på 337,5 mio. EUR for at hindre den grænseoverskridende handel med chokolade, kiks og kaffeprodukter. I 2019 havde Kommissionen pålagt AB InBev en bøde på 200 mio. EUR for at begrænse grænseoverskridende salg af øl.

⁴⁶ EU's konkurrencelovgivning finder kun anvendelse, når de territoriale forsyningsbegrænsninger indgår i konkurrencebegrænsende aftaler eller udføres ensidigt af en dominerende operatør.

⁴⁷ [Årligt EU-arbejdsprogram for europæisk standardisering for 2024](#).

⁴⁸ [Revision af forordning \(EU\) nr. 1007/2011](#), F.eks. "Desuden udvikles nye fibre med stigende kompleksitet og hastigheder, og nye genanvendelsesteknologier bliver hurtigt tilgængelige, hvilket kræver bedre identifikation af fibertyper", "digitale mærkningsteknologier er nu let tilgængelige og økonomisk overkommelige".

investere på grund af overdreven regulering⁴⁹. Til sammenligning anfører kun 21 % af virksomhederne i USA, at "erhvervslovgivningen" er en væsentlig hindring for investeringer. Sammenlignet med sidste år ligger EU's virksomheders opfattelse af byrden som følge af offentlig regulering stort set stabilt med en lille forbedring fra 3,4 i 2019 til 3,9 i 2023⁵⁰, men de mener stadig, at byrderne er for omfattende (se KPI 4).

41 % af virksomhederne mener, at den øgede lovgivningsmæssige byrde er den vigtigste risikofaktor, der påvirker EU's evne til at tiltrække udenlandske direkte investeringer (FDI) negativt⁵¹. Det kan delvist forklare det markante fald i EU's andel af de årlige globale direkte udenlandske investeringer fra 36 % (2019) til 4 % (2023)⁵². Den lovgivningsmæssige byrde er særligt tung for SMV'er. 28 % af EU's SMV'er oplyser, at over 10 % af deres personale er ansat til at vurdere og sikre overholdelse af lovgivningsmæssige krav og standarder⁵³. For eksempel kan tilladelsesprocedurer for nye eller moderniserede produktionsanlæg være tidskrævende og omkostningstunge og samtidig kræve kontakt til en lang række offentlige myndigheder. Andre områder, som virksomhederne gentagne gange har fremhævet som særligt byrdefulde, er udstationering af arbejdstagere, virksomheders bæredygtighedsrapportering og kemikalielovgivningen.

1.6 Digitale værktøjer til det indre marked

De økonomiske aktører melder om vanskeligheder med at få adgang til oplysninger og opfylde de administrative krav online. Ifølge de seneste undersøgelser⁵⁴ omfatter de vigtigste problemer vanskeligheder med at få adgang til oplysninger om regler og krav og alt for komplekse administrative procedurer. For at løse problemet kan digitale værktøjer lette adgangen og mindske den administrative byrde. F.eks. er den fælles digitale portal et EU-initiativ vedrørende e-forvaltning, der allerede fungerer som en kvikskranke for borgere og virksomheder, der ønsker at arbejde, studere eller drive forretning i et andet EU-land. Anvendelsesområdet er gradvist blevet udvidet til at omfatte yderligere områder og lovgivningsinitiativer⁵⁵. Der er dog stadig behov for betydelige fremskridt, navnlig med hensyn til at gøre procedurerne tilgængelige for brugerne på tværs af landegrænser.

Et fragmenteret samarbejde mellem medlemsstaternes myndigheder og Europa-Kommissionen kan underminere den effektive gennemførelse af EU-retten. Informationssystemet for det indre marked (IMI) spiller en vigtig rolle med hensyn til at lette samarbejdet og den hurtige udveksling af information mellem over 12 000 offentlige myndigheder i hele Europa. Sidste år indarbejdede IMI databasen over lovregulerede erhverv. Yderligere anvendelser af IMI, f.eks. den foreslåede oprettelse af en fælles digital portal for erklæringer om udstationering af arbejdstagere, kan yderligere mindske de administrative byrder.

Inkonsekvent indførelse af elektronisk fakturering komplicerer yderligere de administrative processer for virksomhederne, især i forbindelse med offentlige indkøb.

⁴⁹ EIB, [Investment Barriers in the EU](#).

⁵⁰ På en skala fra 1 til 7, hvor 1 = ekstremt kompleks, og 7 = ekstremt enkel.

⁵¹ Ernst & Young, [Europe Attractiveness Survey 2024](#).

⁵² [Europa-Kommissionen – Resultattavle for det indre marked](#), UNCTAD.

⁵³ Den Europæiske Investeringsbank [EIB Investment Survey 2024](#).

⁵⁴ Se f.eks. 2024 Eurochambres Single Market Survey, [Overcoming obstacles, developing solutions](#).

⁵⁵ Anvendelsesområdet blev for nylig udvidet til at omfatte forordningen om europæisk datastyring, forordningen om korttidsudlejning af indkvartering, forordningen om nettonulindustri og forordningen om kritiske råstoffer. Der er igangværende forslag om at medtage direktivet om en ramme for europæiske grænseoverskridende foreninger, direktivet om kørekort og direktivet om underbygning og kommunikation af udtrykkelige miljøanprisninger.

Direktivet om e-fakturering i forbindelse med offentlige indkøb⁵⁶ pålægger alle ordregivende myndigheder i Europa at modtage og behandle e-fakturaer, der er i overensstemmelse med standarden. Andelen af europæiske virksomheder, der sender e-fakturaer, steg fra 10,3 % i 2013 til 32,2 % i 2020.

Manglen på omfattende og tilgængelige oplysninger om produkters livscyklus har negativ indvirkning på tiltag vedrørende gennemsigthed og bæredygtighed. Det digitale produktpas, der er oprettet i henhold til forordningen om miljøvenligt design for bæredygtige produkter, og som har været i kraft siden juli 2024, vil, når det er oprettet og operationelt, give omfattende oplysninger om et produkts livscyklus, herunder overensstemmelsesdokumentation, sikkerhedsinstruktioner og vejledning om bortskaffelse af produkter.

Endelig gør interoperabilitet i den offentlige sektor det muligt for myndighederne at samarbejde og levere offentlige tjenester på tværs af grænser, sektorer og organisatoriske strukturer. Grænseoverskridende interoperabilitet kan sikre virksomhederne besparelser på mellem 5,7 og 19,2 mia. EUR⁵⁷ årligt.

1.7 SMV'er

EU's SMV'er (99,8 af virksomhederne) er har central betydning for EU's økonomiske struktur, men det økonomiske miljø er stadig en udfordring for dem. Som det fremgår af GROW SMV-resultatanalysen for 2024, faldt SMV'ernes værditilvækst i faste priser med 1,6 % i 2023, og der forventes et yderligere fald på 1,0 % i 2024. Sammenlignet med store virksomheder har SMV'ernes produktivitet vist en tendens i den forkerte retning: I 2008 lå SMV'ernes produktivitet på ca. 68 % af de store virksomheders, men i 2024 var tallet faldet til 60 %⁵⁸.

SMV'er er fortsat drivkraften bag vækst og innovation i Europa. De fleste vækstvirksomheder i EU med hurtig vækst og høj produktivitet er SMV'er⁵⁹. Mikro-SMV'er med under 10 ansatte har skabt næsten 4 mio. job i de seneste tre år, og i 11 ud af 14 industrielle økosystemer har jobvæksten i SMV'er overhalet væksten i store virksomheder i 2023⁶⁰.

Fire hovedudfordringer begrænser SMV'erne: lovgivningsmæssige hindringer eller administrative byrder, betalingsforsinkelser, adgang til finansiering og færdigheder⁶¹. 35 % af SMV'erne anser komplekse administrative eller retlige procedurer som en væsentlig hindring for gennemførelsen af foranstaltninger til ressourceeffektivisering⁶², og 29 % af SMV'erne anser adgang til færdigheder som det største problem⁶³. Desuden forværres betalingssituationen i Europa fortsat: De faktiske betalingstider for B2B-transaktioner er steget fra 52 dage i 2022 til 62 dage i 2024. Manglende dynamik i SMV-segmentet er et resultat af en langsommere samlet vækst i økonomien, men den er også et tegn på, at det er blevet mere udfordrende at skabe vækst og udvikling, og at der kan vindes yderligere stordriftsfordele på

⁵⁶ [Direktiv 2014/55/EU](#).

⁵⁷ [Konsekvensanalyse vedrørende forordningen om et interoperabelt Europa](#).

⁵⁸ [SMV-præstationsmåling](#).

⁵⁹ [OECD, Helping SMEs scale up](#).

⁶⁰ Europa-Kommissionen, [SMV-præstationsvurdering 2024](#).

⁶¹ SMV'erne angav følgende som de største udfordringer (i undersøgelsen havde de mulighed for at nævne en række yderligere udfordringer): lovgivningsmæssige hindringer eller administrative byrder (55 %), betalingsforsinkelser (35 %), manglende likviditet og adgang til finansiering (21 %) og færdigheder, herunder ledelsesmæssige færdigheder (17 %). Kilde: Eurobarometer 486, Hjælpepakke for SMV'er.

⁶² Flash Eurobarometer 549 om SMV'er, ressourceeffektivitet og grønne markeder:

⁶³ Undersøgelse fra 2023 om virksomheders adgang til finansiering (SAFE).

det indre marked.

1.8 Mulig udvidelse og integration af kandidatlandene i det indre marked

Økonomisk integration af kandidatlandene i EU's indre marked er en nøgleprioritet for Kommissionen⁶⁴. Det vil lette handels- og investeringsstrømmene og i sidste ende fremme den økonomiske vækst både i EU og i kandidatlandene. Kommissionen støtter fortsat integrationen ved at overvåge kandidatlandenes fremskridt med at tilpasse deres lovgivning til EU-lovgivningen og fremme politiske og økonomiske reformer. Integration af yderligere økonomier i det indre marked forventes at have en positiv indvirkning på nøglesektorer såsom råstoffer, maskiner og turisme.

Initiativer til styrkelse af forbindelserne med Ukraine og Moldova omfatter lovgivningsmæssig integration af udvalgte industrisektorer. EU har siden 2022 antaget en stadig vigtigere rolle som handelspartner for de to lande, og EU tegner sig nu for mere end 50 % af landenes samlede handel. Der gennemføres en årlig dialog om industrielt samarbejde med Ukraine. I marts 2024 fremlagde den ukrainske regering Planen for Ukraine⁶⁵ med en liste over reformer og investeringer, der kan bringe landet tættere på EU og det indre marked. I henhold til eventuelle aftaler om overensstemmelsesvurdering og godkendelse af industrivarer ("AOG") styrker Kommissionen kandidatlandenes administrative kapacitet for at hjælpe dem med at gennemføre EU-lovgivningen om industrivarer. Målet er at sikre en gradvis integration af kandidatlandene i EU's indre marked og økonomiske værdikæder.

Støtte til økonomisk udvikling i EU's nabolande kan også gavne EU gennem nye handelsmuligheder. Vækstplanen for Vestbalkan⁶⁶ indebærer en gradvis integration i EU's indre marked for varer og tjenesteydelser og en tættere integration til EU's forsyningskæder. Etableringen af et fælles regionalt marked for Vestbalkan, der følger EU's regler, kan medføre en fordobling af økonomierne i regionen i løbet af de næste ti år.

⁶⁴ Europa-Kommissionen, [Pre-enlargement reforms and policy reviews](#).

⁶⁵ Rådet for Den Europæiske Union, [Ukraine-plan](#).

⁶⁶ Europa-Kommissionen, [Vækstplan for Vestbalkan](#), vedtaget den 8. november 2023.

AFSNIT 2 – Mindskelse af innovationskløften

2.1 Forskning og innovation

Nøgleresultatindikator	Det målte	Mål	Seneste EU-værdi
KPI 5: FoU-udgifter	Samlede private og offentlige udgifter til forskning og udvikling som andel af BNP.	>3 % senest i 2030	2,22 % (2023) 2,21 % (2022)
KPI 6: Patentansøgninger	Patentansøgninger pr. million indbyggere		152,8 (2023) 151,8 (2022)
KPI 7: Venturekapitalinvesteringer	Venturekapitalinvesteringer (som andel af BNP)		0,05 % (2023) 0,09 % (2022)

Udgifter til forskning og udvikling (FoU) og udvikling af intellektuel ejendom (IP) er vigtige parametre for innovationskapaciteten i EU's økonomi. I dagens vidensøkonomi er intellektuel ejendom afgørende for kommerciel succes og en markør for virksomhedernes innovationsevne. Nystartede virksomheder har ti gange større sandsynlighed for at tiltrække venturekapital i den tidlige fase, hvis de har registreret patenter eller varemærker. Intellektuelle ejendomsrettigheder er også forbundet med en 200 % højere sandsynlighed for vellykket exit⁶⁷. Desuden udgør immaterielle aktiver 90 % af markedsværdien for virksomhederne i indekset S&P 500⁶⁸.

Udgifterne til forskning og udvikling er vokset meget langsomt i de seneste år til 2,2 % af BNP i 2023 sammenlignet med 2,1 % i 2015⁶⁹. Værdien ligger fortsat under EU's mål om at afsætte 3 % af BNP til forskning og udvikling. Desuden ligger udgifterne til forskning og udvikling fortsat under niveauet hos sammenlignelige lande, hvor Sydkorea (5,2 %), USA (3,6 %), Japan (3,4 %) og Kina (2,6 %) fortsat er foran EU⁷⁰ (KPI 5).

Europas andel af globale patentansøgninger faldt fra 30 % til 17 % mellem 2000 og 2021, selv om den lå på et stabilt niveau i absolutte tal⁷¹ (KPI 6). EU-virksomheder, navnlig SMV'er, udnytter ikke til fulde mulighederne for formelt at beskytte deres intellektuelle ejendomsrettigheder i form af patenter, varemærker og beskyttet design. Kun 9 % af SMV'erne ejer registreret intellektuel ejendom sammenlignet med mere end 55 % af de store virksomheder.

EU har en mere diversificeret teknologibase end andre store økonomier, men den er uforholdsmæssigt mere specialiseret inden for mindre komplekse teknologier end modparternes. EU befinder sig dermed i en teknologisk fælde, der hæmmer EU's evne til at få adgang til og skabe vækst i nye teknologiintensive sektorer, og det underminerer de fremtidige vækstmuligheder. Når man ser på de 50 største globale investorer i forskning og udvikling pr. sektor i 2023, der fremgår af resultattavlen for industriel forskning og udvikling 2024, var EU's virksomheder førende inden for bilindustrien (61 % af den samlede andel, USA 18 %, Kina 5 %, Japan 15 %), mens EU's investorer haltedede bagefter i andre teknologiintensive sektorer: sundhedssektoren (EU 14 % mod USA 51 %, Japan 4 %), IKT-hardware (EU 8 % mod USA 55 %, Kina 15 %) og IKT-software (EU 4 % mod USA 82 %, Kina 10 %, Japan

⁶⁷ Den Europæiske Unions Kontor for Intellektuel Ejendomsret, "[Patents, trade marks and startup finance](#)".

⁶⁸ Sun, Review of the Importance of Technology Company Valuation and Commonly Used Methods, bind 189, s. 30.

⁶⁹ Eurostat, [FoU-udgifter](#).

⁷⁰ Bemærk: Værdier fra sammenlignelige lande globalt er fra 2021: World Bank, [Research and development expenditure \(% of GDP\) | Data](#).

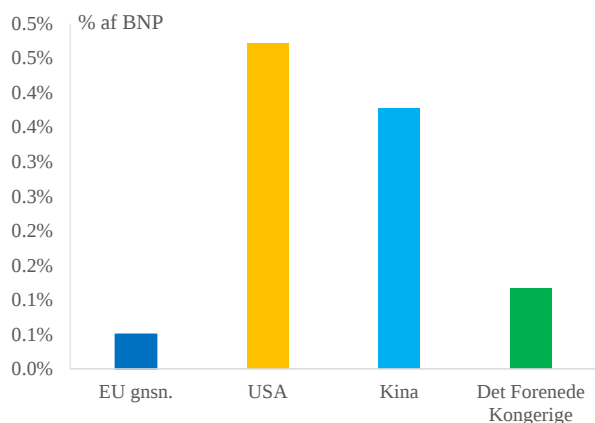
⁷¹ Europa-Kommissionen – DG RTD, [Science, Research and Innovation Performance of the EU 2024](#), s. 83.

4 %)⁷². EU's innovation er forbedret en smule (8 %) i løbet af de seneste ti år, men er fortsat lavere end i USA, Storbritannien og Japan, mens Kina hurtigt indhenter efterslæbet med en stigning på 28 % i samme periode⁷³.

Virksomheder og universiteter har vanskeligheder med den indledende udrulning og kommercialisering af deres forskning. Eksempelvis er det kun ca. en tredjedel af de patenterede opfindelser, der er registreret af europæiske universiteter, som udnyttes kommercielt⁷⁴. Det menes generelt at skyldes et utilstrækkeligt samarbejde mellem erhvervslivet og den akademiske verden, mangel på ensartede regler for forvaltning af intellektuel ejendom og isolerede akademiske karriereveje uden tilstrækkelige incitamenter til kommercialisering og iværksætteri. På erhvervssiden står virksomhederne over for mange udfordringer, når de ønsker at kommercialisere innovativt udviklet intellektuel ejendom, herunder mangel på ensartede regler for forvaltning af intellektuel ejendom og mangel på privat kapital.

Venturekapitalinvesteringerne er faldet fra et allerede lavt niveau: fra 0,09 % af BNP i 2022 til 0,05 % i 2023 (se KPI 7 og figur 3). Mange innovative, hurtigt voksende virksomheder er afhængige af risikovillig kapital i form af ventureinvesteringer for at kunne ekspandere. EU's venturekapitalmarked (målt som venturekapitalinvesteringernes andel af BNP) anslås stadig at være 10 gange mindre end USA's og 7 gange mindre end Kinas. Derfor er mange af Europas meget innovative virksomheder underlagt begrænset adgang til kapital, og dermed søger de ofte finansiering i udlandet eller flytter efter mere gunstige finansieringsmiljøer såsom USA. I de avancerede fremstillingsindustrier gik næsten 90 % af venturekapitalen opgjort i værdi i perioden 2017-2023 eksempelvis til enten amerikanske eller kinesiske virksomheder (henholdsvis 47 % og 39 %), mens kun 4 % af den venturekapital, der blev rejst i samme industri på verdensplan, gik til virksomheder i EU⁷⁵.

Figur 3: Venturekapitalinvesteringer som andel af BNP i 2023

Kilder: Invest Europe, Eurostat, OECD, Statista

EU-budgettet omfatter en række programmer, der fungerer som vigtige løftestænger for offentlige og private investeringer og forskningstiltag. InvestEU har f.eks. allerede frigjort 218 mia. EUR i investeringer til et mere innovativt og konkurrencedygtigt EU. Horisont Europa yder 93,5 mia. EUR i finansiering til forskning og innovation i perioden 2021-2027, og Innovationsfonden støtter innovative lavemissionsteknologier (se afsnit 3.2). EU-budgettet rummer betydelige finansieringsmuligheder, men samtidig er EU's udgifter spredt over for mange programmer, hvilket øger kompleksiteten og hæmmer fleksibiliteten, og det er kontraproduktivt i forhold til den styrke gennem størrelse, der søges opnået ved at

⁷² Europa-Kommissionen – GD RTD & JRC, [The EU Industrial R&D Investment Scoreboard](#).

⁷³ Europa-Kommissionen, Tracking country innovation performance: . [The Innovation Output Indicator 2023](#).

⁷⁴ Tidligere premierminister Mario Draghi, "[The future of European competitiveness – A competitiveness strategy for Europe](#)", del B, s. 244.

⁷⁵ [Europa-Kommissionen, Strategic Insights into the EU's Advanced Manufacturing Industry, Report \(2024\)](#).

samle ressourcer til finansiering af vigtige projekter på EU-plan⁷⁶.

Platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP) blev oprettet i 2024 for at styre EU's finansiering af prioriterede projekter, teknologier og sektorer. Den skal fremme investeringer og øge støtten til udvikling og fremstilling i Europa af innovative og strategiske teknologier. Under STEP tilvejebringes og styres finansiering på tværs af 11 EU-programmer for digitale teknologier og deep tech-innovation, rene og ressourceeffektive teknologier og bioteknologi. Kommissionen har allerede offentliggjort ca. 30 forslagsindkaldelser under STEP til et samlet beløb på mere end 8,5 mia. EUR, og medlemsstaterne har omdirigeret mere end 6 mia. EUR til STEP-projekter.

2.2 Digitalisering

Nøgleresultatindikator	Det målte	Mål	Seneste EU-værdi
KPI 8: Digital intensitet i SMV'er ⁷⁷	Andel af EU-virksomheder, der som minimum når et grundlæggende niveau af digital intensitet. Det betyder, at der skal anvendes mindst fire ud af tolv udvalgte digitale teknologier (f.eks. AI-teknologi, e-handel for mindst 1 % af den samlede omsætning osv.) som defineret i politikprogrammet for det digitale årti.	90 % i 2030	57,7 % (2023) 54,8 % (2021)
KPI 9: Optag af digitale teknologier i virksomheder	Andel af europæiske virksomheder, der har taget cloudcomputingtjenester, dataanalyse og/eller kunstig intelligens i brug. Mål fastsat i politikprogrammet for det digitale årti.	75 % i 2030	Cloudcomputingtjenester: 38,9 % (2023) 34,0 % (2021) Dataanalyse: 33,2 % (2023) Big data: 14,2 % (2020) ⁷⁸ Kunstig intelligens: 8,0 % (2023) 7,6 % (2021)

EU sakker bagud i forhold til konkurrenterne på det digitale område. For eksempel er der kun 263 enhjørningevirksomheder, sammenlignet med 1 539 i USA og 387 i Kina. EU er fortsat konkurrencedygtigt på områder såsom avanceret produktion og mobilnetudstyr, men har ikke formået at holde samme tempo som de globale konkurrenter inden for både hardware og software til informations- og kommunikationsteknologisektoren (IKT). EU's andel af det globale IKT-marked er blevet halveret i løbet af det seneste årti (til 10,8 %), og i samme periode er USA's andel steget med en tredjedel (til 38 %)⁷⁹. Desuden ligger EU's vidensbase inden for udvikling af digitale teknologier i vid udstrækning uden for Unionen, og næsten 70 % af de digitale patentansøgninger vedrører patentcitationer uden for EU⁸⁰.

SMV'ernes digitale intensitet og virksomhedernes indførelse af digitale teknologier stiger endnu ikke hurtigt nok. I 2023 havde 57,7 % af EU's SMV'er som minimum et grundlæggende niveau af digital intensitet, hvilket er en stigning i forhold til for to år siden,

⁷⁶ Tidligere premierminister Mario Draghi, ["The future of European competitiveness – A competitiveness strategy for Europe"](#).

⁷⁷ Europa-Kommissionen, [rapporter om det digitale årti](#).

⁷⁸ På grund af en ændring i definitionen er de dele af KPI 16, der måler dataanalyse i 2023 og big data i 2020, ikke helt sammenlignelige.

⁷⁹ Statista, [ICT global market share worldwide 2023](#).

⁸⁰ Europa-Kommissionen, GD JRC, [The geography of EU green and digital inventions and their knowledge sources](#), 2023.

men det er stadig ikke tilstrækkeligt hurtigt til at nå målet om en grundlæggende digital intensitet på 90 % senest i 2030 (KPI 8). Andelen af EU-virksomheder med mere end ti ansatte, der har indført centrale digitale teknologier, er også vokset, idet 33,2 % af virksomhederne anvender dataanalyse, 38,9 % anvender cloud-løsninger, og 8 % har implementeret kunstig intelligens i virksomheden⁸¹, men også disse tal halter bagud for den udvikling, der er nødvendig for at nå målet om en udbredelse på 75 % i 2030 (KPI 9).

Udrulningen af avanceret produktion i traditionelle industrier, såsom additiv fremstilling og robotteknologi, går stadig for langsomt. Anvendelsen af robotter ligger i EU på 22 enheder pr. 1 000 ansatte, hvilket er lavere end i USA (29) og betydeligt lavere end i Sydkorea (101), Kina (47) og Japan (42)⁸².

De mest disruptive og lovende teknologiske fremskridt vil blive afledt af kunstig intelligens (AI), hvor Europa i øjeblikket er bagud. EU har hidtil ikke formået at udnytte mulighederne i det indre marked for at give adgang til dataudveksling i stor skala og stærke vækstmuligheder, hvilket er forudsætninger for en vellykket teknologiindustri. Virksomhederne foretager store investeringer i kunstig intelligens, hvoraf broderparten er i amerikanske virksomheder. Sektorens værdi forventes at blive mere end tidoblet frem til 2030⁸³. For at forbedre betingelserne for udvikling på teknologiområdet udvider EU sin verdensførende højtydende databehandlingsinfrastruktur for at skabe "AI-fabrikker", der fungerer som kvikskranker for virksomheder til at træne og udvikle AI-modeller.

En større udbredelse af digitale teknologier i fremstillingsindustrien kan øge produktiviteten betydeligt i hele økonomien. Det er lige så vigtigt at få en teknologi udbredt som at udvikle den, og udrulning er en lavthængende frugt sammenlignet med de mere krævende bestræbelser på hurtigt at indhente udviklingen i USA og Kina inden for kunstig intelligens, hvor man allerede er langt fremme. Tilskyndelse til udbredelse af avancerede digitale teknologier i industrien, servicesektoren og den offentlige sektor vil være afgørende for at sætte skub i økonomien generelt.

2.3 Færdigheder og uddannelse

Nøgleresultatindikator	Det målte	Mål	Seneste EU-værdi
KPI 10: Beskæftigelsesfrekvens	Andelen af personer i den erhvervsaktive alder i beskæftigelse.	78 % i 2030	75,3 % (2023) 74,6 % (2022)
KPI 11: Voksnes deltagelse i uddannelse	Andel af den voksne befolkning, der deltager i uddannelse mindst en gang om året.	60 % i 2030	39,5 % (2022) 37,4 % (2016)
KPI 12: IKT-specialister	IKT-specialister som andel af den samlede beskæftigelse.	20 mio. IKT-specialister, ca. 10 % af den samlede beskæftigelse	9,8 mio., 4,8 % af beskæftigelsen (2023) 9,4 mio., 4,6 % af beskæftigelsen (2022)
KPI 13: PISA-vurdering	15-åriges resultater i OECD's PISA-test, der omfatter matematik, læsning og naturvidenskab. Høje vurderinger står for gode præstationer.		Matematik: 474 (2022) Matematik: 492 (2018) Læsning: 475 (2022) Læsning: 488 (2018)

⁸¹ Eurostat, [Digitalisation in Europe, udgave fra 2024](#).

⁸² International Federation of Robotics, [Global Robot Density in Factories Doubled in Seven Years](#).

⁸³ Europa-Parlamentets Forskningstjeneste, [AI investment: EU and global indicators](#).

			Naturvidenskab: 484 (2022) Naturvidenskab: 488 (2018)
--	--	--	--

Mens EU's beskæftigelsesfrekvens støt bevæger sig i retning af målet på 78 % i 2030⁸⁴ (KPI 10), sakker uddannelsesresultaterne på sekundærtrinnet bagud. Beskæftigelsesfrekvensen i EU nåede over 75 % i 2023, og det er en stigning fra 72 % i 2018⁸⁵. Udviklingen ligger på linje med USA, men under udviklingen i Japan og Det Forenede Kongerige⁸⁶. Samtidig har Europa problemer med at få de unge udstyret med grundlæggende færdigheder. Den gennemsnitlige PISA-vurdering, hvor 15-åriges resultater i matematik, læsning og naturvidenskab måles, er faldet inden for alle fag, og dermed fortsætter den nedadgående tendens, der blev konstateret i tidligere undersøgelser. Eleverne i EU klarer sig dårligere end deres jævnaldrende i Storbritannien, USA, Japan og Kina⁸⁷ (KPI 13). Kvindernes øgede deltagelse i arbejdsstyrken bidrager til at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft, men forskellen mellem mænds og kvinders beskæftigelsesfrekvens er kun blevet marginalt mindre i de seneste år.

Den hastige udvikling på arbejdsmarkedet kombineret med de demografiske ændringer understreger behovet for at udstyre europæerne med nye færdigheder. Alligevel rapporterer over 70 % af virksomhederne, at mangel på efterspurgte færdigheder bremser deres investeringer, og næsten fire ud af fem SMV'er rapporterer om vanskeligheder med at finde arbejdstagere med de rette færdigheder⁸⁸. Problemet forstærkes af, at Europas befolkning i den erhvervsaktive alder forventes at falde med ca. en million mennesker i gennemsnit om året fra nu og frem til 2050⁸⁹, medmindre udviklingen vender. Selv om der er en stor og samtidig stigende efterspørgsel efter IKT-færdigheder, anslås det, at kun 56 % af befolkningen har grundlæggende eller mere end grundlæggende digitale færdigheder⁹⁰, og der er dermed behov for opkvalificering og omskoling af arbejdsstyrken. 45 % af SMV'erne oplyser, at manglen på kvalificeret arbejdskraft hæmmer deres evne til at indføre eller anvende digitale teknologier effektivt⁹¹. Antallet af IKT-specialister nåede op på 10 mio. i 2023, hvilket svarer til 4,8 % af den samlede beskæftigelse⁹², og dermed går udviklingen den rette vej med hensyn til at indfri målet om, at IKT-specialister skal udgøre 10 % af arbejdsstyrken senest i 2030 (KPI 12). Alligevel deltager kun 39,5 % af den voksne befolkning i uddannelse eller erhvervsuddannelse (KPI 11), og dermed er der behov for at fremme livslang læring. Den Europæiske Socialfond bidrager til omskoling og opkvalificering af arbejdsstyrken med et budget på 142,7 mia. EUR for perioden 2021-2027. For at løse manglen på færdigheder i kritisk vigtige sektorer, f.eks. nettonulteknologi, cybersikkerhed og bygge- og anlægsvirksomhed, er skræddersyede industriakademier blevet etableret i samarbejde med erhvervslivet.

⁸⁴ Mål fastsat i handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder.

⁸⁵ Eurostat, [Employment and activity by sex and age - annual data](#).

⁸⁶ OECD, [Labour force participation rate](#).

⁸⁷ OECD, [PISA 2022 Results](#).

⁸⁸ Europa-Kommissionen, [Digital skills and jobs](#).

⁸⁹ [Employment and social developments in Europe 2023 - Publications Office of the EU](#).

⁹⁰ Eurostat, [Digitalisation in Europe 2024 edition](#).

⁹¹ [European Year of Skills - Skills shortages, recruitment and retention strategies in small and medium-sized enterprises. Report \(September 2023\) | Europa-Kommissionen \(europa.eu\)](#).

⁹² Eurostat, [ICT specialists in employment](#).

AFSNIT 3 – Dekarbonisering af industrien og investeringer

3.1 Adgang til privat kapital og investeringer

Nøgleresultatindikator	Det målte	Seneste EU-værdi
KPI 14: Private investeringer	Private investeringer (andel af BNP)	18,5 % (2023) 19,3 % (2022)
KPI 15: Private opsparinger investeret i obligationer, aktier, investeringsfonde og lignende	Andel af husstandenes opsparring i obligationer, noterede aktier og investerings-, forsikrings- og pensionskasser i forhold til husstandenes kontantbeholdninger og bankindsud. Indikatorerne viser, hvor stor en andel af opsparringen der direkte bidrager til investeringer i realøkonomien og dermed letter virksomhedernes adgang til finansiering.	43 % (2023) 42 % (2022)

Virksomhederne har et stort investeringsbehov for at kunne håndtere den grønne og digitale omstilling. Det kræver investeringer i produktion, transmission og lagring af elektricitet, elektrificering af industrielle processer, energieffektivitet, databehandlingskapacitet, automatisering og mange andre områder. Det kræver ligeledes investeringer i halvlederindustrien og i udvinding, forarbejdning og genanvendelse af mange kritiske råstoffer.

De private investeringer har ligget stort set stabilt på omkring 19 % af BNP i de seneste år (KPI 14). Det generelle niveau ligger en smule over niveauet i USA og et godt stykke over niveauet i Storbritannien⁹³. Den specifikke analyse af udviklingen i venturekapital og den tilhørende KPI fremgår af afsnit 2.

Sammenlignet med andre avancerede økonomier går en meget mindre andel af EU's private opsparring direkte til investeringer i virksomheder og mere risikobetonede investeringsformer. De produktive investeringer er lave, og den private opsparring er høj⁹⁴. Andelen af EU-husstandenes opsparring, der investeres i virksomhedsobligationer, børsnoterede aktier, investeringsfonde og lignende, ligger forholdsvis lavt på 43 % af opsparringen på traditionelle bankkonti (KPI 15)⁹⁵. Det tilsvarende niveau i Det Forenede Kongerige er 55 % og i USA 72 % (se figur 4)⁹⁶. Høj deltagelse på de finansielle markeder sikrer virksomhederne mere diversificerede finansieringsmuligheder. Stærke kapitalmarkeder er vigtige for at lette virksomhedernes adgang til finansiering og frigøre finansiering til vækstvirksomheder⁹⁷.

Figur 4: Husstandenes opsparring investeret i obligationer, aktier, investeringsfonde og lignende.

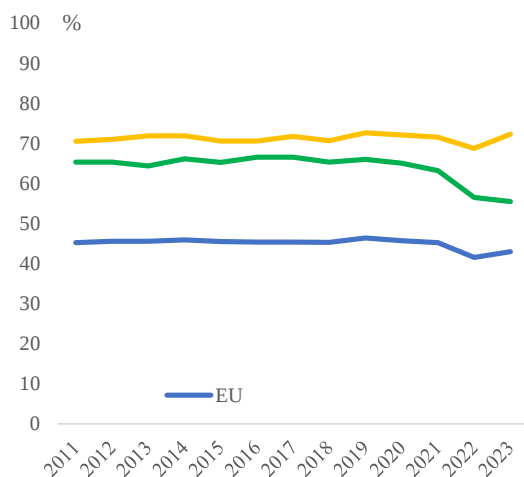
⁹³ Europa-Kommissionen, AMECO-databasen.

⁹⁴ Produktive investeringer defineres her som faste bruttoinvesteringer minus boliginvesteringer.

⁹⁵ Bemærk: En del af denne opsparring bidrager til virksomhedernes investeringsaktivitet via bankernes og andre finansielle formidlers porteføljefordeling.

⁹⁶ Bemærk: Kommissionens sæt af indikatorer for kapitalmarkedsunionen indeholder detaljerede indikatorer, der gør det muligt at følge udviklingen på kapitalmarkederne. [Liste over indikatorer til overvågning af opfyldelsen af målene for kapitalmarkedsunionen](#).

⁹⁷ Den Europæiske Investeringsbank (EIB), [The scale-up gap](#).

Bemærk: Husstandenes opsparing i volumen i virksomhedsobligationer, noterede aktier og investerings-, forsikrings- og pensionskasser i forhold til husstandenes kontantbeholdninger og bankindsud.

Kilde: Europa-Kommissionen, GD FISMA

befolkningerne af, at erhvervsklimaet generelt ikke er tilstrækkeligt lovende, hvilket mindsker tilliden til det forventede investeringsafkast. Ud af den andel af EU-husstandenes opsparing, der investeres i virksomhedsobligationer, børsnoterede aktier og investeringsfonde, investeres en betydelig andel på ca. 300 mia. EUR om året ikke i EU men derimod i udlandet¹⁰⁰ og især i USA. EU's udenlandske direkte investeringer i USA beløb sig samtidig til 3,27 bio. EUR i 2023¹⁰¹.

Siden covid-19-pandemien er der ydet færre nye banklån til SMV'er, og det påvirker nyinvesteringerne negativt. Selv om det ville være ønskeligt, at en større andel af finansieringen til virksomheder blev ydet gennem virksomhedsobligationer, børsnoterede aktier, venturekapital og investeringsfonde, er bankfinansiering fortsat afgørende for at fremme vækst og konkurrenceevne for størsteparten af de europæiske SMV'er, der finansierer investeringerne gennem traditionelle banklån (svarende til 57 % af den samlede finansiering, se figur 5). Långivningen til SMV'er steg kraftigt i starten af covid-19-pandemien på grund af de massive offentlige interventionsordninger, og den falder nu markant, efterhånden som den offentlige støtte ophører. Det nuværende niveau for ny bankfinansiering er faldet til under niveauet før pandemien (figur 6), hvilket til dels også kan tilskrives rentestigningerne frem til 2024.

Betydelige andele af EU-borgernes opsparing er enten bundet på bankkonti eller investeret i udlandet. Selv om den samlede private opsparing i volumen i EU var næsten 65 % større end i USA i 2022, har husstandene i EU en betydeligt lavere samlet formuebeholdning end husstandene i USA⁹⁸, hovedsageligt på grund af de generelt lavere afkast opnået på de finansielle markeder. De amerikanske husstandes nettoformue er steget med ca. 150 % i løbet af de seneste 15 år, hvorimod den tilsvarende vækst kun lå på 55 % i euroområdet⁹⁹. Det skyldes i høj grad den manglende kapacitet i EU's finansielle system til at stimulere højtforrentede investeringer, hvilket kan forklares ved en kombination af manglende skattemæssige incitament og besværlige skatteindberetningskrav i mange medlemsstater samt en opfattelse i

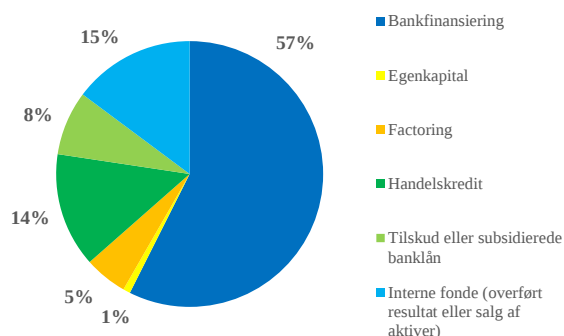
⁹⁸ Tidligere premierminister Mario Draghi, "[The future of European competitiveness – A competitiveness strategy for Europe](#)", del B, s. 1.

⁹⁹ ECB Distributional Wealth Accounts; US Federal Reserve Economic Data.

Tidligere premierminister Enrico Letta "[Much more than a Market](#)", s. 11.

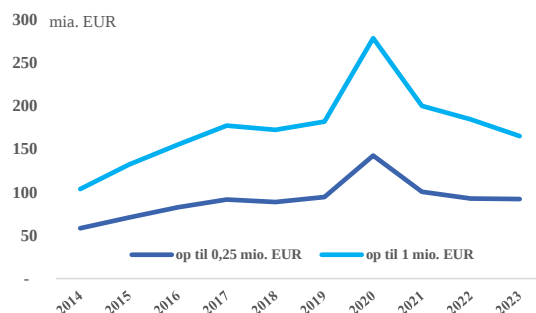
¹⁰¹ Statista, [Foreign direct investment from Europe into the United States from 2000 to 2023](#).

Figur 5: Finansieringstype anvendt af SMV'er i 2023 (andel af den samlede finansiering)

Kilde: Undersøgelsen om virksomheders adgang til finansiering (SAFE), december 2023¹

Figur 6: Nye bankudlån til ikkefinansielle selskaber

Kilde: Den Europæiske Centralbank, MFI-rentestatistik²

3.2 Offentlige investeringer og infrastruktur

Nøgleresultatindikator	Det målte	Seneste EU-værdi
KPI 16: Offentlige investeringer	Offentlige investeringer (som andel af BNP)	3,49 % (2023) 3,24 % (2022)

De offentlige investeringer er langsomt steget gennem de seneste år til 3,5 % af BNP i 2024, og det er en stigning fra 3,1 % af BNP i 2018 (KPI 16). Niveauet i EU er på højde med USA's offentlige udgifter, der også ligger på 3,5 % af BNP, men i EU er finansieringslandskabet fragmenteret og komplekst, og de fleste midler ydes på nationalt plan. Vedrørende forskning og udvikling ydes 93 % af de årligt investerede offentlige midler eksempelvis gennem nationale programmer¹⁰².

På EU-plan bidrager fondene under samhørighedspolitikken, genopretnings- og resiliensfaciliteten (RRF) og andre instrumenter til at finansiere den grønne og den digitale omstilling¹⁰³. Siden 2021 er der under genopretnings- og resiliensfaciliteten udbetalt 306 mia. EUR¹⁰⁴, og der er behov for fuld gennemførelse af de nationale planer for at sikre rettidig og fuld udbetaling af de resterende beløb. Fondene under samhørighedspolitikken har udbetalt 249 mia. EUR i perioden 2021-2024. Innovationsfonden yder ca. 40 mia. EUR i løbet af det nuværende årti til udvikling og udbredelse af lavemissionsteknologier, navnlig inden for energiintensive industrier, elproduktion og energilagring.

På trods af relevante offentlige finansieringskilder, såsom InvestEU og STEP, mangler der stadig finansiering til at udvide produktionskapaciteten, da mindre end 5 % af EU's finansiering af ren teknologi støtter produktion af nettonulteknologi på de højeste teknologiske modenhedsniveauer (8-9)¹⁰⁵.

EU's statsstøttere regler har gjort det muligt for medlemsstaterne at foretage målrettede offentlige investeringer og samtidig forhindre uforholdsmæssige

¹⁰² Tidligere premierminister Mario Draghi, ["The future of European competitiveness – A competitiveness strategy for Europe"](#), del B, s. 236.

¹⁰³ I alt var 38 % af midlerne på EU-budgettet og under NextGenerationEU i 2023 afsat til klimarelevante foranstaltninger og 19 % til EU's digitale prioriteter.

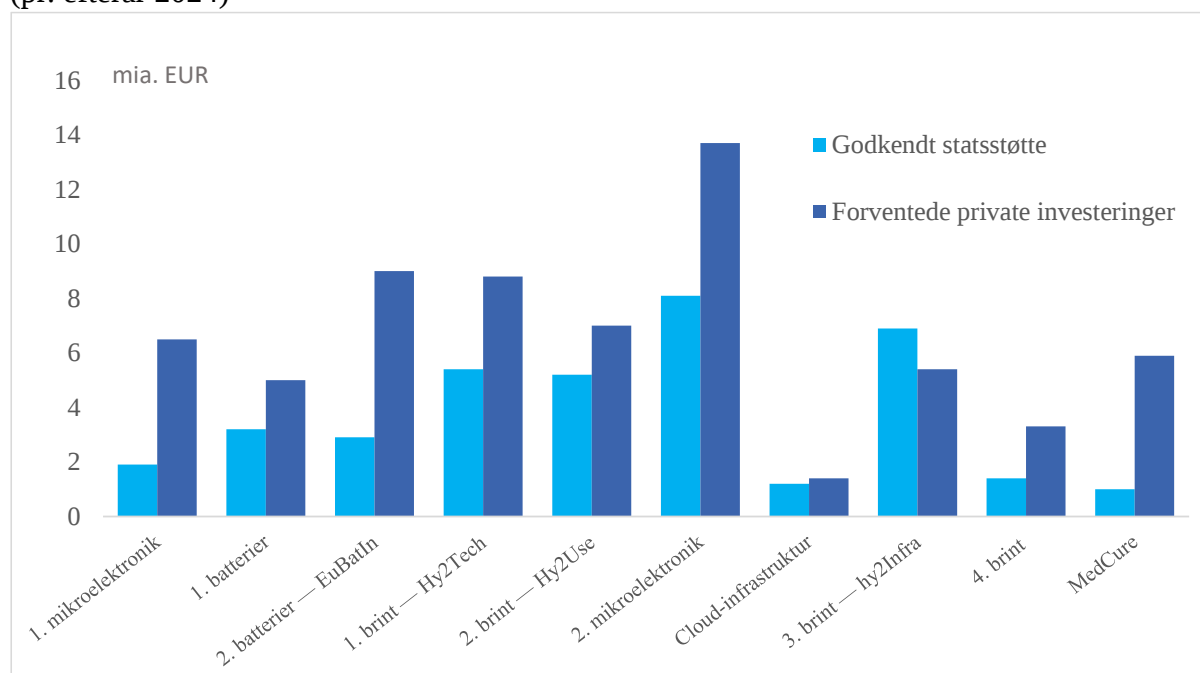
¹⁰⁴ Europa-Kommissionen, [Resultattavle for genopretning og resiliens](#).

¹⁰⁵ Teknologisk modenhedsniveau er et udtryk for en teknologisk modenhed, hvor 1 er den laveste modenhed (grundforskning) og 9 er den højeste modenhed (klar til lancering/drift).

konkurrencefordrejninger og opretholde lige konkurrencevilkår. I 2022 brugte medlemsstaterne næsten 228 mia. EUR, svarende til 1,4 % af deres BNP, på statsstøtte (herunder kriseforanstaltninger). Dette års resultattavle for det indre marked og konkurrenceevne, der offentliggøres sammen med denne rapport, indeholder en ny indikator, hvor koncentrationen af statsstøtte sammenholdes med koncentrationen af BNP i EU. Indikatoren viser, at statsstøtten er blevet mere ulige fordelt på tværs af medlemsstaterne i løbet af de seneste 10 år¹⁰⁶.

Vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse er et vigtigt redskab til koordinerede offentlige og private investeringer i EU til støtte for banebrydende innovations- og infrastrukturprojekter inden for kritiske teknologiområder. Vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse skal sikre øget koordinering af industripolitikkerne i EU på tværs af landegrænserne, hvor udviklingen ønskes videreført. Til dato er ti integrerede vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse blevet godkendt, der repræsenterer over 37 mia. EUR i national offentlig støtte, og det har frigjort 66 mia. EUR i private investeringer (se figur 7). Der er behov for at gøre design- og kontrolprocessen for vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse enklere og hurtigere for at sikre en hurtig start på strategiske projekter. Det fælles europæiske forum om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse, der blev etableret i oktober 2023, bidrager til at løse disse problemer ved at identificere strategiske områder for fremtidige vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse og sikre bedre udformning og gennemførelse.

Figur 7: Oversigt over vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse og frigjorte investeringer (pr. efterår 2024)

Kilde: [Approved IPCEIs – Europa-Kommissionen](#)

Offentlige udbud kan fungere som strategisk redskab til at målrette de offentlige investeringer for at sikre den europæiske økonomis fremtid og støtte målsætninger såsom den grønne omstilling og modstandsdygtigheden i EU's økonomi, men gennemførelsen heraf kan være en udfordring. Direktiverne om offentlige udbud sikrer fælles regler i hele det indre marked, og hvert år bruger over 250 000 offentlige myndigheder i EU ca. 14 % af BNP (2 000 mia. EUR i 2022) på tjenesteydelser, bygge- og anlægsarbejder og vareindkøb.

¹⁰⁶ Europa-Kommissionen, [Resultattavle for det indre marked](#).

Selv om de eksisterende regler giver mulighed for at opsætte kriterier for social effekt, bæredygtighed og modstandsdygtighed, har anvendelsen heraf været begrænset, bl.a. på grund af udfordringer med gennemførelsen.

3.3 Energi

Nøgleresultatindikator	Det målte	Mål	Seneste EU-værdi
KPI 17: Elpriser for erhvervsforbrugere	Elpriser for erhvervsforbrugere (EU ID-prisinterval, store erhvervsforbrugere), fradragsberettigede skatter og afgifter ikke medregnet.		0,16 EUR pr. kWh (2024) 0,20 EUR pr. kWh (2023)
KPI 18: Elektrificering	Elektricitet som andel af det samlede energiforbrug ¹⁰⁷ .		21,3 % (2022) 20,8 % (2021)
KPI 19: Andel af energi fra vedvarende kilder	Produktion af vedvarende energi som andel af det samlede energiforbrug.	45 % i 2030	24,5 % (2023) 23 % (2022)

De seneste års kraftige stigninger i energipriserne har ramt de europæiske energiintensive industrier hårdt, herunder producenter af stål, cement, glas, papir og kemikalier. Produktionen er faldet kraftigt – i nogle sektorer med mere end 10 % i forhold til før 2021¹⁰⁸. I aluminiumsindustrien udgør energiomkostningerne typisk halvdelen af de samlede produktionsomkostninger¹⁰⁹. Energiomkostningerne påvirker i høj grad EU-virksomhedernes konkurrenceevne på de internationale markeder.

Elpriserne i EU er faldet fra det seneste topniveau, men priserne er stadig næsten dobbelt så høje som tidligere og betydeligt højere end i konkurrerende regioner (se KPI 17). Virksomhederne i EU betaler elpriser, der i gennemsnit er 3 gange højere end i USA, og naturgaspriserne er 4-5 gange højere¹¹⁰. Der er også betydelige prisforskelle inden for EU¹¹¹. Prisstigningerne har haft en direkte negativ indvirkning på investorernes tillid og har bevirket, at udenlandske direkte investeringer er blevet trukket tilbage og ekspansionsprojekter sat på pause. 33 % af virksomhederne siger, at svingende og uforholdsmæssigt høje energipriser er de vigtigste faktorer, der påvirker EU's tiltrækningskraft som erhvervslokation negativt¹¹².

¹⁰⁷ Elektricitet som andel af det endelige bruttoenergiforbrug.

¹⁰⁸ Eurostat, Europa-Kommissionen – GD GROW.

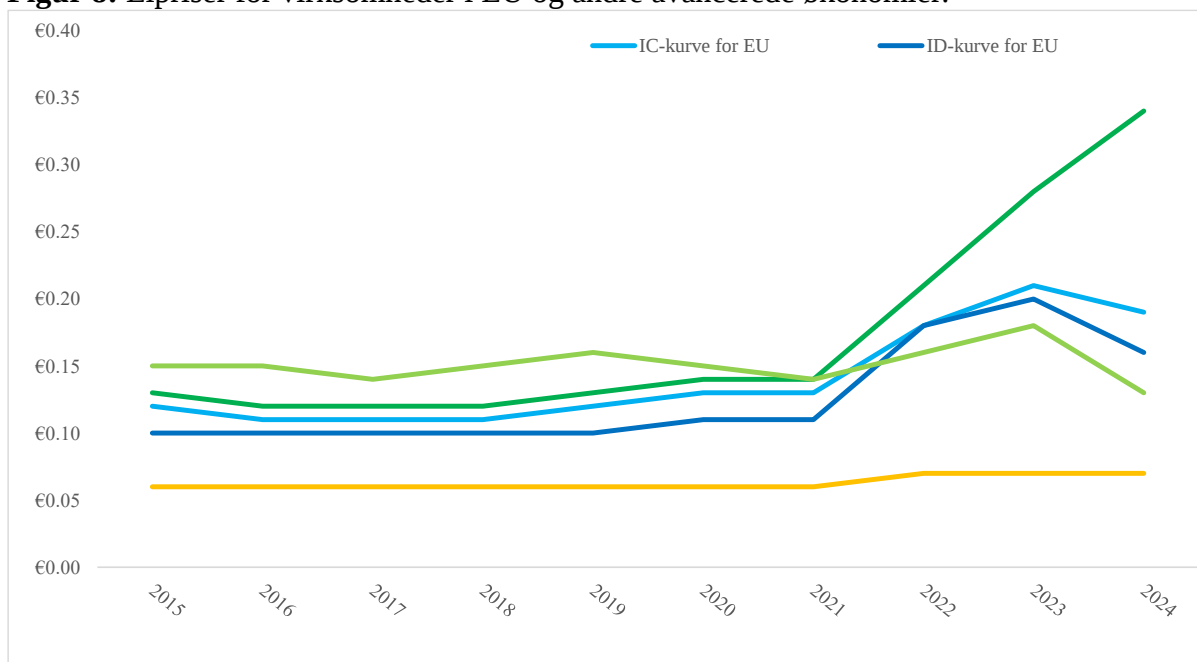
¹⁰⁹ International Aluminium Institute.

¹¹⁰ Eurostat, US Energy Information Administration (EIA), Det britiske ministerium for energisikkerhed og nettonulteknologi (DESNZ) og Det Internationale Energiagentur (IEA).

¹¹¹ Se de nationale tal for KPI 17 i bilag 1 til denne rapport.

¹¹² Ernst & Young, [EY Europe Attractiveness Survey June 2024](#).

Figur 8: Elpriser for virksomheder i EU og andre avancerede økonomier.

Kilde: Eurostat, US Energy Information Administration (EIA), det britiske ministerium for energisikkerhed og nettonulteknologi (DESNZ) og Det Internationale Energiagentur (IEA)¹¹³.

De nuværende prisniveauer bremser også elektrificeringen af EU's økonomi. Elektricitet som andel af energimikset har ligget stabilt på ca. 20 % siden år 2000 og er endnu ikke steget markant (KPI 18)¹¹⁴. Det kan delvist forklares ved en stabil og lav prisforskel mellem gas og elektricitet, som ikke giver tilstrækkelige økonomiske incitamenter til at omlægge til elektricitet på trods af elsystemernes højere energieffektivitet. Det har modvirket omstillingen i industrien og husstandene. Det forventes dog, at andelen af elektricitet vil stige gradvist på grund af stadigt strengere emissionsregler, højere CO₂-prissætning¹¹⁵, og ændrede energibeskatningsregler¹¹⁶, som vil fremme elektrificeringen af industrien, tilskynde til anvendelse af varmepumper til opvarmning og fremskynde udbredelsen af elektriske køretøjer.

EU's økonomi er stadig i vid udstrækning afhængig af fossile brændstoffer, som udgør ca. to tredjedele af energimikset. Andelen af vedvarende energi er stigende og udgør 24,5 % (KPI 19), og kerneenergi tegner sig for 12 % af EU's energimiks¹¹⁷. Konsekvensanalysen i meddelelsen om Europas klimamål for 2040 viser, at disse rene energikilder kan dække 75 % af energibehovet i EU senest i 2040¹¹⁸. Den nuværende afhængighed af importerede fossile brændstoffer indebærer risici for industrien i form af forsyningsafbrydelser og prisudsving, hvorimod en større fremtidig anvendelse af ikkekulstofbaserede energikilder kan sikre mere overkommelige priser og begrænse industriens sårbarhed.

Europa har skabt gode resultater inden for ren teknologi og energiinnovation¹¹⁹, men vi

¹¹³ IC-kurve for EU = mellemstore industrielle forbrugere med et årligt forbrug på mellem 500 MWh og 2 000 MWh. ID-kurve for EU = store industrielle forbrugere med et årligt forbrug på mellem 2 000 MWh og 20 000 MWh.

¹¹⁴ [Statistiske datablade om energi for EU-landene](#).

¹¹⁵ EU's emissionshandelssystem.

¹¹⁶ Det reviderede EU-energibeskatningsdirektiv, der i øjeblikket er under forhandling.

¹¹⁷ Eurostat, [Energy statistics](#).

¹¹⁸ Europa-Kommissionen, [Commission Staff Working Document accompanying the Communication on Europe's 2040 climate target](#).

¹¹⁹ Europa-Kommissionen – GD RTD, Patentstatistikker viser, at EU-virksomheder udvikler 29 % af patenterne inden for ren energi og 24 % af patenterne inden for energieffektivitet.

tilbyder endnu ikke de rette rammebetingelser for at bringe innovative produkter i omsætning og for at sikre vækstmuligheder for virksomhederne, hvilket igen kunne bidrage til at øge energieffektiviteten og fremme elforsyningen. Det globale marked for centrale massefremstillede rene teknologier forventes at tredobles frem til 2035 til en årlig værdi af ca. 1,9 billioner EUR¹²⁰, og det giver EU-virksomheder nye store muligheder, der bør udnyttes. En hurtig gennemførelse af forordningen om nettonulindustri vil hjælpe EU med at opbygge en stærk indenlandsk produktionskapacitet for den type teknologier, hvilket er afgørende for at opfylde samfundets behov for billigere og renere energi.

3.4 Cirkulær økonomi

Nøgleresultatindikator	Det målte	Mål	Seneste EU-værdi
KPI 20: Udnyttelsesgrad for cirkulært materiale	Materiale, der genvindes og føres tilbage til økonomien, udtrykt som andel af den samlede materialeanvendelse.	23,4 % i 2030	11,8 % (2023) 11,5 % (2022)

Europa gør langsomt fremskridt hen imod en mere cirkulær økonomi¹²¹. Siden 2000 er EU-økonomiens cirkularitet, målt som udnyttelsesgraden for cirkulære materialer, steget fra 8,2 % til 11,8 % i 2023¹²² (KPI 20), hvilket medfører et lavere forbrug af primære materialer, mindre affald og mindre udenlandsk afhængighed. EU's materialefodaftryk, der anvendes til at måle råstofudvinding til EU's forbrug, udgjorde 14,8 ton pr. indbygger i 2022¹²³.

Flere faktorer bremser omstillingen til en cirkulær økonomi. Økonomiske begrænsninger kan modvirke indførelsen af cirkulære forretningsmodeller, da de ofte medfører højere startomkostninger, og da sekundære råstoffer typisk er dyrere end nye materialer. Kombineret med innovationsrisici og usikkerhed om investeringsafkast samt vanskeligheden ved at opskalere og kopiere løsninger på et fragmenteret marked er forretningsgrundlaget for cirkularitet ikke åbenbart. Forskelle mellem de lovgivningsmæssige rammer i EU's medlemsstater, navnlig med hensyn til kriterierne for affaldsfasens ophør, gør det eksempelvis vanskeligt frit at flytte affald inden for det indre marked. Det forhindrer udviklingen af forbedrede forsyningskæder og modvirker opskalering af innovative genanvendelsesanlæg. Udnyttelsesgraden for industriaffald eller biprodukter (industriel symbiose) varierer fra medlemsstat til medlemsstat og fra industri til industri, og billig deponering og manglende forudsigelighed i udbuddet af affald/biprodukter udgør hindringer for cirkulære modeller. Der er også uudnyttede muligheder for at sikre, at varer kan repareres for at forlænge deres levetid og begrænse ressource- og energiforbruget i forbindelse med produktion af nye varer. Derudover er der betydelige uudnyttede muligheder for at udvide anvendelsen af biobaserede materialer fremstillet af træ fra europæiske skove, navnlig træbaserede byggematerialer og forbrugsgoder. Det kunne give mulighed for at begrænse brugen af udtømmelige ressourcer og gøre det muligt for flere bygninger og varer at fungere som kulstofdræn.

Forordningen om kritiske råstoffer (CRMA) og forordningen om miljøvenligt design for bæredygtige produkter (ESPR) sikrer bedre betingelser for cirkulære forretningsmodeller. Forordningen om kritiske råstoffer indeholder krav om, at

¹²⁰ Det Internationale Energiagentur (IEA), [Energiteknologiske perspektiver](#), 2024. I rapporten anføres 2 billioner USD konverteret ved udgangen af 2024.

¹²¹ Den Europæiske Revisionsrets [særberetning: Cirkulær økonomi – langsom omstilling i medlemsstaterne trods EU-tiltag](#).

¹²² Eurostat, [Material flows and resource productivity](#).

¹²³ Det Europæiske Miljøagentur, [Europe's Material Footprint](#).

genanvendelse i EU skal dække 25 % af EU's årlige forbrug af strategiske råstoffer senest i 2030, og den indeholder desuden bestemmelser om forenkling af investeringer i genanvendelsesanlæg. På produktniveau indeholder forordningen om miljøvenligt design for bæredygtige produkter specifikke cirkularitetskriterier for specifikke produktkategorier. Det kan bidrage til at løse markedsfragmenteringen som følge af forskellige nationale regler om produkters bæredygtighed. Råstofinformationssystemet¹²⁴ understøtter underbyggede politiske og forretningsmæssige beslutninger ved at tilvejebringe livscyklusdata for vigtige materialer.

AFSNIT 4 – Øget sikkerhed og mindskelse af afhængigheder

4.1 Handel og strategiske afhængigheder

Nøgleresultatindikator	Det målte	Seneste EU-værdi
KPI 21: Handel med resten af verden som andel af BNP	EU's grad af økonomisk integration med resten af verden.	14,8 % for varer (2023) 17,4 % for varer (2022) 7,4 % for tjenesteydelser (2023) 7,8 % for tjenesteydelser (2022)
KPI 22: Eksport af varer og tjenesteydelser som andel af importen fra resten af verden	EU-økonomiens globale vægt og markedsandel.	20,4 % for varer (2023) 16,1 % for varer (2022) 31,9 % for tjenesteydelser (2023) 33,5 % for tjenesteydelser (2022)

International handel er afgørende for EU's velstand. Handel giver virksomhederne mulighed for at udvide forretningen internationalt og skabe arbejdspladser og indtægter og for at fremme effektivitet og innovation. Handel bidrager også til den europæiske økonomiske sikkerhed ved at sikre og diversificere forsyningskæderne, herunder til import af kritiske råvarer til de europæiske virksomheder. Åbenheden i EU's økonomi og den internationale samhandels økonomiske betydning er fordoblet i løbet af de seneste 30 år, hvor samhandelen med varer med lande uden for EU er steget fra 8 % af BNP i 1995 til 14,8 % i 2023, og samhandelen med tjenesteydelser med lande uden for EU er steget fra 3 % af BNP i 1995 til 7,4 % i 2023 (KPI 21)¹²⁵. Sammenlignet med 2022 faldt handelen som andel af BNP, især varehandelen. Som det fremgår af tendenserne for handelen inden for EU, der er beskrevet i afsnit 1.1, ligger handelen med lande uden for EU fortsat over niveauet for 2021 og før pandemien, og en vigtig del af stigningen i 2022 vedrører (energi)priseffekter. Se Figur 9.

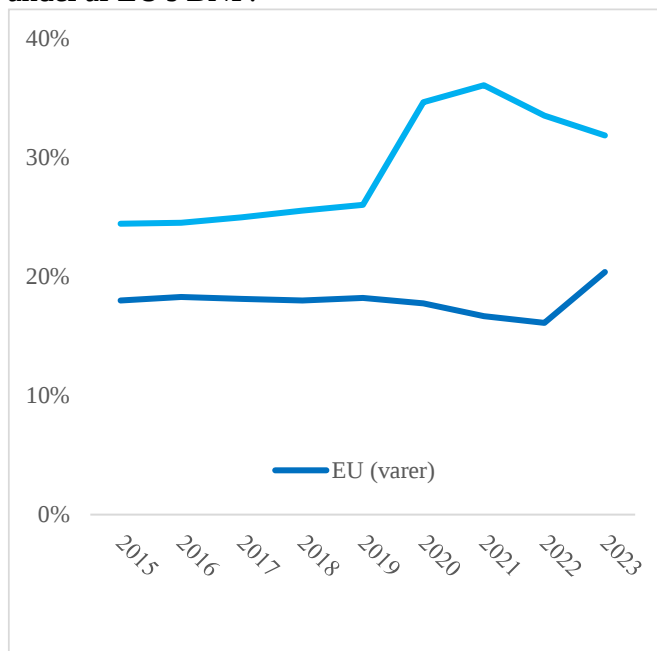
EU henter økonomisk og politisk styrke fra sin position som global handelsmagt – som nummer et i verden vedrørende eksport af tjenesteydelser og nummer to i verden vedrørende eksport af varer. Gennem årene har EU konstant været den økonomi, der havde den største eksport af tjenesteydelser. Den steg støt til et højdepunkt på 36 % af resten af verdens import af tjenesteydelser i 2021 men er siden faldet til lige under 32 % i 2023. Eksporten af varer som andel af resten af verdens import har vist en omvendt tendens i det seneste årti med langsomt faldende tal for EU bortset fra et spring opad fra 16 % i 2022 til 20 % i 2023 (se figur 10, KPI 22)¹²⁶.

¹²⁷ Europa-Kommissionen, [Råstofinformationssystemet](#).

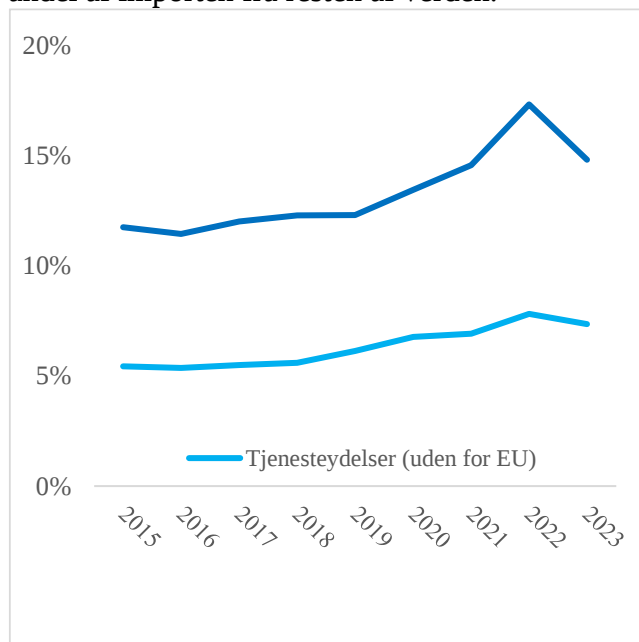
¹²⁵ Eurostat, International trade in goods ([ext_go](#)); International trade in services ([ext_ser](#)).

¹²⁶ UN Industrial Development Organisation, Competitive Industrial Performance database, Verdensbankens databaser, Eurostat, Europa-Kommissionens skøn.

Figur 9: EU's handel med resten af verden som andel af EU's BNP.

Figur 10: Eksport af varer og tjenesteydelser som andel af importen fra resten af verden.

Kilder: UN Industrial Development Organisation, Competitive Industrial Performance database, Verdensbankens databaser, Eurostat, Europa-Kommissionens skøn.

Tendenserne opstår som en del af bredere ændringer i det globale handelslandskab. Selv om der ikke er tegn på en strukturel afglobalisering, har betydningen af den globale handel i forhold til BNP været stort set uændret siden 2013. Udviklingen skyldes til dels forskellige chok såsom covid-19-pandemien og handelsspændinger mellem USA og Kina. I de seneste år har økonomiske aktører i hele verden indført politikker for at forbedre deres økonomiske sikkerhed og modstandsdygtighed (se bilag 2 om udvalgte globale aktørers resiliensforanstaltninger), hvilket har ført til en global omstrukturering af forsyningskæderne. EU's forsyningskæder er dynamiske netværk med en betydelig kapacitet til tilpasning til de nye globale strukturer. Nye analyser viser, at EU's import i øjeblikket bevæger sig væk fra ikkeaftalepartnere¹²⁷ over mod EU ("reshoring"), naboaftalepartnere ("nearshoring") og ikke-naboaftalepartnere ("partnershoring") i varierende grad¹²⁸. Dette har generelt ført til en større diversificering af EU's import.

Handelsaftaler og strategiske partnerskaber øger adgangen til markeder i udlandet og skaber nye investeringsmuligheder. Det er afgørende både i betragtning af begrænsningerne i den indenlandske produktion af visse varer og EU-virksomhedernes muligheder for at skabe nye forretningsmuligheder i udlandet. Kommissionen har fjernet 140 hindringer for EU's eksport i mere end 40 lande i løbet af de seneste fem år og frigjort yderligere 6,2 mia. EUR i EU's eksport alene i 2023¹²⁹.

Samtidig er der betydelige risici som følge af øgede geopolitiske spændinger, illoyal handelspraksis og strategisk afhængighed, som en åben økonomi som EU's er udsat for. En dokumenteret øget kinesisk eksport til meget konkurrencedygtige priser, ofte baseret på statsstøtte, kan i alvorlig grad skade dele af EU's fremstillingsindustri. Derfor har EU indført

¹²⁷ "Aftalepartnere" omfatter tredjelande, som EU har indgået handelsaftale med (permanent eller midlertidig), råstofpartnerskaber eller lande, som har undertegnet den fælles erklæring fra 2022 om samarbejde om globale forsyningskæder. De resterende tredjelande betragtes som "ikkeaftalepartnere" (herunder f.eks. Rusland og Kina).

¹²⁸ R. Arjona, W. Connell og C. Herghelegiu (2024): "[Supply Chain Tectonics: Empirics on how the EU is plotting its path through global trade fragmentation](#)", Europa-Kommissionen, Single Market Economics Papers 28.

¹²⁹ Europa-Kommissionen, [Gennemførelsen og håndhævelsen af EU's handelspolitik](#).

told på elbiler fra Kina¹³⁰. Desuden har EU indført en ny forordning om udenlandske subsidier og styrket rammen for screening af udenlandske direkte investeringer på strategiske områder. Bilag 2 giver indsigt i udvalgte globale aktørers resiliensforanstaltninger¹³¹.

En analyse af EU's økonomis eksterne sårbarhed viser, at EU i forbindelse med udenrigshandel er mere sårbart end Kina men mindre sårbart end USA. For alle industriprodukter sætter indekset for ekstern sårbarhed (EXVI)¹³² EU til 0,22, Kina til 0,13 og USA til 0,28. I strategiske forsyningskæder såsom halvledere, nettonulteknologier og kritiske råstoffer er EU mest sårbart med hensyn til råstoffer (0,28) sammenlignet med halvledere (0,22) og nettonulteknologier (0,18). Sammenlignet med de vigtigste handelspartnere synes EU at være mere sårbart over for eksterne faktorer i alle tre specifikke forsyningskæder i forhold til Kina. Sammenlignet med USA er det dog kun i forsyningskæden for halvledere, at EU er mere sårbart. I løbet af de seneste ti år er EU's sårbarhed med hensyn til kritiske råstoffer faldet en anelse, mens sårbarhed vedrørende forsyningskæderne for halvledere og nettonulteknologi har ligget forholdsvis stabilt, jf. del II i bilag 1.

EU-virksomheder har rapporteret om vanskeligheder med at få adgang til visse råvarer, hvor adgangen til råmaterialer som stål, kobber, fossile brændstoffer, litium osv. rapporteres som væsentlige hindringer af 37 % af virksomhederne¹³³. Andre væsentlige hindringer omfatter adgang til halvledere og mikrochips (23 %) og andre komponenter, halvfabrikata og udstyr (27 %)¹³⁴. For at øge adgangen til kritiske råstoffer har EU undertegnet 14 råstofpartnerskaber, hvoraf yderligere er under forberedelse¹³⁵. Med Global Gateway¹³⁶ fortsætter EU med at styrke handelsforbindelserne med vækstcentre og sikre forsyningskæder på kritiske områder.

Konklusion

Denne rapport afdækker styrkerne og svaghederne i EU's økonomi og konkurrenceevne. Rapporten viser, at fremskridtene med integration på det indre marked fortsætter, men langsommere end tidligere. Selv om overensstemmelsesunderskuddet er reduceret, er der stadig for stor fragmentering vedrørende varer og tjenesteydelser, og den administrative byrde er for høj. Europa risikerer at sakke bagud på innovationsområdet. De private og offentlige udgifter til forskning og udvikling ligger fortsat lavere end konkurrenternes. Virksomheder har svært ved at udvide forretningsomfanget, og adgangen til venturekapital er stadig langt mindre end i konkurrerende økonomier. Beskæftigelsesfrekvensen er stigende, men der er fortsat mangel på kvalificeret arbejdskraft. Digitaliseringen skrider frem og digitale teknologier udbredes, men endnu ikke i et tilstrækkeligt højt tempo. Tilsvarende ses en øget

¹³⁰ EU-told på import af batteridrevne elektriske køretøjer fra Kina.

¹³¹ Dette bilag indeholder en global kontekst inden for handels- og forsyningskæder og skitserer de resiliensforanstaltninger, der er truffet af USA, Det Forenede Kongerige, Kina, Japan, Indien, Canada, Australien, Sydkorea, Singapore og Taiwan.

¹³² Analyse foretaget ved hjælp af Europa-Kommissionens nye eksterne sårbarhedsindeks (EXVI), der er en sammensat indikator til at vurdere den eksterne sårbarhed på tværs af produkter, sektorer, forsyningskæder og den samlede økonomi. Indikatoren kvantificerer økonomiens sårbarhed over for eksterne chok med en vurdering fra 0 (lav sårbarhed) til 1 (høj sårbarhed). Indekset er baseret på to søjler: Den første søjle omhandler risici som følge af udenlandsk afhængighed og viser koncentrationen af handelsstrømme og afhængigheden af udenlandske markeder, hvorimod den anden søjle omhandler risici som følge af en svag global markedsposition og giver en vurdering af de konkurrencemæssige styrker og svagheder udtrykt gennem prisforskelle og relative komparative fordele.

¹³³ Den Europæiske Investeringsbank, [EIB Investment Survey](#).

¹³⁴ Den Europæiske Investeringsbank, <https://www.eib.org/en/publications/20240179-navigating-supply-chain-disruptions>.

Europa-Kommissionen, [Raw materials diplomacy](#).

¹³⁶ Europa-Kommissionen, [Global Gateway](#).

dekarbonisering af industrien og energisystemerne samt øget cirkularitet, men udviklingen bør fremskyndes. Høje energipriser skader Europas konkurrenceevne. Offentlige og private investeringer kanaliseres ikke altid til de mest lovende teknologier og sektorer. Europa har fordele ved at være en meget åben økonomi, men med strategiske afhængigheder er der også brug for tæt overvågning.

Der er gode muligheder for at styrke Europas konkurrenceevne på lang sigt og for fuldt ud at udnytte styrken og mulighederne i EU's indre marked gennem en målrettet indsats for at løse de skitserede udfordringer og hindringer. De vanskeligheder, som virksomhederne står over for med hensyn til at skabe vækst, innovere og øge produktiviteten, skal løses. Da mange af faktorerne bag en høj konkurrenceevne har en tæt sammenhæng, kræver det også en sammenhængende og strategisk tilgang for at fremme Europas konkurrenceevne og velstand, navnlig i den udfordrende geopolitiske kontekst.

Årsrapporten om det indre marked og konkurrenceevnen skal danne grundlag for de politiske drøftelser om konkurrenceevne og velstand og bidrage til de næste skridt i den politiske indsats. Denne rapport indeholder et samlet situationsbillede og udpeger de politiske prioriteter for industripolitikken, navnlig for den kommende aftale om ren industri, og for det indre marked, navnlig for den kommende strategi for det indre marked. Derudover beskriver konkurrenceevnekompasset rammerne for den kommende politiske indsats for at styrke den europæiske konkurrenceevne og vækst. Rapporten skal desuden danne grundlag for drøftelserne i Det Europæiske Råd, Rådet (konkurrenceevne) og Europa-Parlamentet samt med medlemsstaterne. På samme måde kan rapporten tjene som udgangspunkt for tæt samarbejde og dialog med interessenterne, herunder virksomhederne. Rapporten skal bruges som informationsgrundlag for drøftelserne i det europæiske semester og for værktøjet til koordinering af konkurrenceevne samt Konkurrenceevnefonden og den næste flerårige finansielle ramme. Sammenfattende giver denne rapport mulighed for en nøje overvågning af Europas konkurrenceevne, således at de forskellige europæiske aktører kan følge fremskridtene og fastlægge politiske prioriteter på årsbasis.